

ความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

ปริญญานิพนธ์
ของ
ปรีชา หมั่นคง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
ตุลาคม 2547

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

378.199
ป 469ค
ธ.3

ความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

บทคัดย่อ
ของ
ปรีชา หมั่นคง

28 ม.ค. 2548

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
ตุลาคม 2547

ปรีชา หมั่นคง. (2547). ความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ดร.สุชาติ สุธรรมรักษ์, ดร.อรรณพ โพธิสุข.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านห้าด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา แผนหลักสูตรที่ศึกษา สถานภาพทางการศึกษา สถานภาพการทำงาน พื้นฐานทางการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2546 จำนวน 286 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 66 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นิสิตบัณฑิตศึกษา มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษา มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านคุณลักษณะของอาจารย์ นิสิตบัณฑิตศึกษา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านห้าด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา แผนหลักสูตรที่ศึกษา สถานภาพทางการศึกษา สถานภาพการทำงาน พื้นฐานทางการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ดังนี้

2.1 นิสิตบัณฑิตศึกษาชายและนิสิตหญิงมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 นิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในแผนหลักสูตรต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในแผนหลักสูตรต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านหลักสูตร และด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ นิสิตบัณฑิตศึกษา มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

2.5 นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านหลักสูตร และด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ นิสิตบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

2.7 นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ระดับบัณฑิตศึกษา ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตร ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ นิสิตบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

GRADUATE STUDENTS' SATISFACTION WITH INSTRUCTIONAL MANAGEMENT OF
GRADUATE PROGRAMS IN EDUCATION AT SRINAKARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
PREECHA MONKONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
For the Master of Education degree in Higher Education
at Srinakarinwirot University
October 2003

Preecha Monkong. (2004). *Graduate Students' Satisfaction with Instructional Management of Graduate Programs in Education at Srinakharinwirot University*. Master Thesis. M.Ed. (Higher Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Adviser Committee : Asst.Prof.Dr. Suchada Suthummaraksa, Dr.Annop Photisuk.

The purposes of this research were to study graduate students' satisfaction with instructional management of graduate programs in Education at Srinakharinwirot University in overall and each of five aspects : curriculum, teaching methods and learning and teaching activities, factors supporting learning and teaching, assessment, and instructor characteristics and to compare overall and each of five aspects among graduate students with different sex, educational level, plan of study, educational status, work status, foundations in education, and achievement. The sample of the study consisted of 286 graduate students at Srinakharinwirot University in the academic year 2003. The research instrument used for collecting data was a five-rating scale questionnaire with 66 items and the reliability of .96. Arithmetic mean, standard deviation, and t – test were utilized for data analysis.

The results of the study revealed that :

1. Graduate students' satisfaction with instructional management of graduate programs in Education at Srinakharinwirot University in overall aspect was at the high level. When considering each aspect, it was found that graduate students' satisfaction with instructional management in curriculum, teaching methods and learning and teaching activities, factors supporting learning and teaching and assessment were at the high level while instructor characteristics was rated at the highest level.

2. When comparing satisfaction in overall and each of five aspects of among graduate students with different sex, educational level, plan of study, educational status, work status, foundations in education, and achievement, it was found that :

- 2.1 There was no significant difference between male and female graduate students regarding satisfaction with instructional management of graduate programs in Education in overall and each of five aspects.

2.2 Satisfaction with instructional management in overall aspect among graduate students with different educational level were statistically significant different at the .05 level. When considering each aspect, it was found that satisfaction with curriculum, teaching methods and learning and teaching activities, assessment, and instructor characteristics were were statistically significant different at the .05 level. Also, no significant difference was found in graduate students' satisfaction with factors supporting learning and teaching.

2.3 There was no significant difference in satisfaction with instructional management in overall aspect among graduate students with different plan of study. When considering each aspect, it was found that satisfaction in curriculum and teaching methods and learning and teaching activities were statistically significant different at the .05 level. However, no significant difference was found in graduate students' satisfaction with factors supporting learning and teaching, assessment, and instructor characteristics.

2.4 There was no significant difference among graduate students with different educational status regarding satisfaction with instructional management of graduate programs in Education in overall and each of five aspects.

2.5 Satisfaction with instructional management in overall aspect among graduate students with different work status were statistically significant different at the .05 level. When considering each aspect, it was found that satisfaction with curriculum, and teaching methods and learning and teaching activities were statistically significant difference at the .05 level. However, no significant different was found in satisfaction with factors supporting learning and teaching, assessment, and instructor characteristics

2.6 Satisfaction with instructional management in overall and each of five aspects among graduate students with different foundations in education were statistically significant different at the .05 level.

2.7 There was no significant difference in satisfaction with instructional management in overall aspect among graduate students with different achievement. When considering each aspect, it was found that satisfaction in teaching methods and learning and teaching activities were statistically significant different at the .05 level. However, no significant difference was found in graduate students' satisfaction with factors supporting learning and teaching, assessment, and instructor characteristics.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

ของ
นายปรีชา ห่มนงค์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย ให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

วันที่ 15 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2547

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ สุธรรมาภรณ์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.อรณพ โพธิสุข)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.สมสุข ชีระพิจิตร)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญริมา)

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.อรรณพ โพธิสุข กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ที่ให้คำปรึกษา ข้อคิด คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขสิ่งบกพร่องต่าง ๆ และเป็นกำลังใจอันมีค่าสำหรับผู้วิจัย ตั้งแต่เริ่มศึกษาค้นคว้า จนกระทั่งสำเร็จเป็นงานวิจัยที่สมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา สุธรรมรักษ์ ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สมสุข ชีระพิจิตร และอาจารย์ ดร.ราชนัย บุญธิมา กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ซึ่งได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุพร ตั้งสมวรพงษ์ อาจารย์ ดร.ราชนัย บุญธิมา รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ รองศาสตราจารย์เวธนี กรีทอง และรองศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ทรงคุณค่ายิ่ง ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และทบวงมหาวิทยาลัยที่ได้กรุณามอบเงินทุนสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 2 ทุน ได้แก่ ทุนสนับสนุนการวิจัยงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2546 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และทุนสนับสนุนการวิจัยปริญญาโท – เอก ของทบวงมหาวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2546

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงได้จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบมอเป็นการบูชาพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ครู อาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่าน และปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยกำลังใจที่ได้รับจากเด็กหญิงพีรกานต์ หมั่นคง และเด็กหญิงบัณฑิตา หมั่นคง ที่เป็นกำลังใจสำคัญคอยชื่นชมความสำเร็จของผู้วิจัยด้วยความห่วงใย ทำให้ผู้วิจัยทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนประสบความสำเร็จ

ปรีชา หมั่นคง

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับเงินทุนสนับสนุนในการวิจัย
จำนวน 2 ทุน ได้แก่

1. ทุนสนับสนุนการวิจัยจากเงินงบประมาณประจำปี 2546
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ทุนสนับสนุนการวิจัยระดับปริญญาโท – เอก ประจำปี 2546
ของทบวงมหาวิทยาลัย (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา)

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณอย่างยิ่ง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
สมมติฐานของการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	10
ด้านหลักสูตร.....	12
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนรู้การสอน.....	13
ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนรู้การสอน	17
ด้านการประเมินผลการเรียนรู้การสอน.....	19
ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน.....	21
การจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	23
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	27
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	27
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การจัดกระทำข้อมูล.....	30
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	30
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	51
ความมุ่งหมายของการวิจัย	51
วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
สรุปผลการวิจัย	52
อภิปรายผล.....	54
ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้	59
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	60
บรรณานุกรม.....	61
ภาคผนวก.....	70
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	71
ภาคผนวก ข หนังสือนำ และแบบสอบถาม.....	75
ภาคผนวก ค คำอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถาม	83
ประวัติย่อผู้วิจัย	85

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต	24
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	28
3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรอิสระที่ศึกษา	33
4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของ นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน.....	35
5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของ นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านหลักสูตร เป็นรายข้อ	36
6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของ นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นรายข้อ	37
7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของ นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน เป็นรายข้อ	38
8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของ นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน เป็นรายข้อ	40
9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของ นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ เป็นรายข้อ	41
10 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียน การสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ	42
11 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียน การสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา	43

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรแผนหลักสูตรที่ศึกษา	44
13 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรสถานภาพทางการศึกษา	45
14 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรสถานภาพการทำงาน	46
15 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรพื้นฐานทางการศึกษา	47
16 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	48
17 คำอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน	84

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในการพัฒนาประเทศ สถาบันการศึกษานับว่ามีความสำคัญและมีส่วนรับผิดชอบต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่เยาวชนและพลเมืองในชาติ และการที่จะพัฒนาพลเมืองของประเทศให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีระเบียบวินัย ขยันอดทน มีความสามัคคี และยึดหลักการปฏิบัติงานนั้น สิ่งสำคัญที่สุดก็คือ การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ความคิด ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่าง ๆ เพื่อการปรับตัว และดำรงอยู่ในสังคมยุคโลกาภิวัตน์อย่างมั่นคง (สุวัฒน์ ช่างเหล็ก. 2542 : 27)

สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาระดับสูง มุ่งพัฒนาคนให้มีความรู้ความเข้าใจองก์งานทางสติปัญญา และความคิดเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาประเทศ และมุ่งพัฒนาคนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอันมีคุณค่าแก่บุคคลสังคม และประเทศชาติ (พจน์ สะเพียรชัย. 2532 : 12) การจัดการศึกษาของสถาบันใดหรือหลักสูตรใดก็สามารถดำเนินการให้บัณฑิตทุกคนสำเร็จการศึกษาได้ตามที่หลักสูตรกำหนดโดยประหยัด ทั้งงบประมาณ แรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ และเวลาที่ใช้ศึกษาก็ย่อมแสดงว่า การจัดการศึกษาของสถาบันหรือหลักสูตรนั้นมีประสิทธิภาพมาก (ธีระ รุญเจริญ. 2530 : 44 – 45) อย่างไรก็ตาม โลกปัจจุบันมีความเป็นสากล มีนวัตกรรมทางด้านเทคโนโลยี และมีความเจริญก้าวหน้าเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น การติดต่อ การค้าขาย การแลกเปลี่ยน การคมนาคมต่าง ๆ มีการแข่งขันกันมากขึ้น คนในสังคมมีทางเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ และการบริการที่มีคุณภาพตามความต้องการได้มาก จึงทำให้ทุกองค์กรต่างพัฒนาให้ผลผลิตมีคุณภาพเพื่อจะได้นำเสนอทางเลือกให้คนในสังคมพึงพอใจ ซึ่งส่งผลให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้ท่ามกลางการแข่งขันสูง และในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ (กฤษณ์ อุทัยรัตน์. 2542 : 8) สถาบันอุดมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ทำให้ต้องมุ่งเน้นให้การดำเนินงานที่มีคุณภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโดยมีการบริหารงานด้านคุณภาพและนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ และทำให้ผู้เรียนและบัณฑิตมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณภาพตามที่สังคมคาดหวัง การที่สถาบันอุดมศึกษาจะบรรลุเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตที่มี

คุณภาพได้ ส่วนหนึ่งจะต้องให้ความสำคัญต่อลักษณะ ธรรมชาติ ความต้องการ และความ
 คิดเห็นของนิสิตว่ามีความคาดหวัง และความพึงพอใจอย่างไรต่อสถาบันในด้านการจัดการเรียน
 การสอน การดำเนินงาน และการจัดสภาพแวดล้อม ตลอดจนให้บริการต่าง ๆ ของสถาบัน

นักวิชาการปัจจุบันมีความเชื่อว่า สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง
 พฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งถ้าสามารถจัดสภาพแวดล้อมได้ดี จะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
 ให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้นได้ (กาญจนา ภาสุพันธ์. 2531 : 1) ดังที่ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2537 :
 30) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงของสังคม มีจุดมุ่งหมายสำคัญ
 ในการจัดการศึกษา คือ กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อที่จะให้ได้กำลังคนที่มีคุณภาพ
 มากเพียงพอที่จะช่วยพัฒนาประเทศให้สำเร็จตามเป้าหมาย การเรียนการสอนเป็นงานหลัก
 ของสถาบันอุดมศึกษา โดยมุ่งฝึกฝนคนให้เป็นคนสมบูรณ์ เพราะฉะนั้น ระบบการเรียนการสอน
 จึงพยายามที่จะให้ผู้เรียนมีโอกาสค้นคว้าและพัฒนาตนเองให้มากที่สุด และพรรณพิมล
 ศรีมิ่งคล (2545 : 1) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันหลายสถาบันต่างตระหนักถึงความ
 สำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างระบบการศึกษากับระบบแรงงาน จึงเปิดรับผู้ที่ทำงานแล้วเข้า
 ศึกษาต่อทั้งในเวลา และนอกเวลาราชการ การจัดการศึกษาภาคพิเศษนั้นเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง
 สำหรับผู้ที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบปกติ นอกจากนี้ อธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2546 : 16) ยังได้กล่าวว่า การศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ผ่านทั้งในระดับ
 ปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา สร้างนักวิจัยที่มีประสิทธิภาพได้น้อยเกินไป มหาวิทยาลัยเท่าที่
 ผ่านมานั้นการสอนเพียงด้านเดียว

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาในระดับสูง มีความสำคัญยิ่งต่อการ
 กำหนดรากฐานในการพัฒนาประเทศ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2540 : 1) ดังที่อดีตอธิการบดี
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ให้โอวาทแก่นิสิตใหม่ระดับบัณฑิตศึกษา เมื่อวันที่ 14
 กรกฎาคม 2543 ในตอนหนึ่งว่า “มหาวิทยาลัยต้องการสร้างคนให้ไปช่วยกันพัฒนาประเทศ
 ชาติ นิสิตบัณฑิตศึกษาจึงเป็นกำลังของมหาวิทยาลัยและเป็นสมองของประเทศชาติ ดังนั้น
 เรื่องคุณภาพของนิสิตบัณฑิตศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญ โดยมหาวิทยาลัยพยายามที่จะพัฒนาให้
 นิสิตมีคุณภาพยิ่งขึ้น เพื่อนิสิตบัณฑิตศึกษาจะได้นำความรู้ และพัฒนาความสามารถของตน
 ให้เป็นผู้นำที่ดี และช่วยเหลือประเทศชาติได้” (สุนันทา พรหมบุญ. 2543 : 1)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้เริ่มผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา ในปีการศึกษา
 2499 ณ วิทยาเขตประสานมิตร โดยเปิดสอนระดับปริญญาโทครั้งแรกในสาขาวิชาจิตวิทยา
 พัฒนาการ ต่อมาได้เปิดสอนเพิ่มขึ้นอีกหลายสาขา ในปัจจุบันเปิดสอนหลักสูตรปริญญาการ
 ศึกษามหาบัณฑิต รวม 31 สาขาวิชา (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543 : 266 – 267)

สุรวุฒิ บัดไซสง (2540 : 28 – 29) ได้กล่าวว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 เป็นสถาบันที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษามาไม่น้อยกว่า 40 ปี โดยมีบัณฑิตวิทยาลัยเป็น

หน่วยงานเทียบเท่าคณะ มีหน้าที่หลักในด้านการประสานงานการเรียนการสอนเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ทั้งการจัดการและดูแลนโยบาย และคุณภาพของการศึกษา หลักสูตรส่วนใหญ่ของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้รับการจัดการอยู่ระดับภาควิชา ฉะนั้นการเรียนการสอนจึงเป็นภาระที่ภาควิชาต้องรับผิดชอบ ซึ่งภาระหน้าที่นี้ได้ส่งผลให้ภาควิชามีผลงานการวิจัยมากกว่าภาควิชาที่ไม่มีการเรียนการสอนระดับนี้ ดังเห็นจากภาควิชาที่มีการเรียนการสอนเพียงระดับปริญญาตรี ผลงานการวิจัยยังมีน้อย เพราะภาควิชาที่เปิดสอนระดับปริญญาตรีโอกาสไม่เอื้อให้ทำการวิจัย อาจารย์มีภาระด้านการสอนมากกว่าการทำวิจัย

การดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ต้องมีการติดตามประเมินผล โดยเฉพาะงานสอนเป็นศิลป์ที่ยากและเป็นศาสตร์ที่ลึกซึ้ง เพราะใช้เทคนิคหลายประการ โดยผู้สอนจะต้องมีความรู้อย่างดีในวิชาการ มีความรู้ในตัวผู้เรียน กระบวนการสอน อุปกรณ์และสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้มากที่สุดและสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนได้ (สงวน สุทธิเลิศอรุณ 2525 : 55) ด้วยเหตุนี้ ผู้ทำหน้าที่การสอนควรได้ผ่านการอบรมเกี่ยวกับหลักการสอนด้วยเพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด เพราะผู้ที่สอนได้ดี มิใช่เพียงแต่มีความเป็นเลิศในวิชาการเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ต้องมีความรู้ในด้านวิชาการอื่น ๆ รวมทั้งความสามารถและความรับผิดชอบในการสอน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นและบุคลิกที่ดีด้วย (เมืองทอง เขมมณี. 2519 : 100 – 104) ดังที่ วิรุณ ตั้งเจริญ (2546 : 13) กล่าวว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒต้องสังคายนาหลักสูตร โดยเฉพาะกระบวนการทัศน์และเป้าหมายของหลักสูตรทั้งหมด ทั้งศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศึกษา ศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สุขภาพ พัฒนาให้ผสมผสานสัมพันธ์กับกระแสและทิศทางของสังคมใหม่ สังคมแห่งปัญญา สังคมที่มุ่งสร้างดุลยภาพและสันติสุข

การดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ผ่านมายังประสบปัญหาหลายประการ ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์คณาจารย์ผู้สอนในระดับบัณฑิตศึกษา และนิสิตบัณฑิตศึกษา ได้พบปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา สรุปได้ดังนี้

ด้านหลักสูตร พบว่าเนื้อหาวิชาในบางรายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐานการศึกษา เช่น วิชาปรัชญายังมีเนื้อหาที่ยากต่อการประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน (วรรณพร พูลพิพัฒน์. 2546 : สัมภาษณ์) นิสิตไม่มีโอกาสได้เลือกเรียนในวิชาเอกเลือกอย่างแท้จริง เนื่องจากมหาวิทยาลัยได้จัดสำหรับรายวิชาให้แก่ นิสิตไว้ล่วงหน้าก่อนลงทะเบียนแล้ว (สิริบุศย์ จันทรคล้าย. 2546 : สัมภาษณ์) นอกจากนั้น จากการศึกษาของทัศนีย์ พิศาลรัตนคุณ (2539 : 86) เกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ใน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนและส่วนตัวผู้เรียน ยังได้พบว่า นิสิตมีปัญหา ด้านหลักสูตรมากกว่าด้านอื่น ๆ

ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน นิสิตส่วนใหญ่มีโอกาสดูความคิดเห็นในชั้นเรียนน้อย แต่เมื่อออกจากห้องเรียนแล้วมีการแสดงความคิดเห็นกันมาก ทั้ง ๆ ที่อาจารย์กระตุ้นให้นิสิตได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเสรี (สันติชน สุคนธ์ทอง. 2546 : สัมภาษณ์) และแม้ว่าการสอนในชั้นเรียน อาจารย์แต่ละท่านจะได้พยายามทุ่มเทให้การสอนอย่างมาก เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี แต่นิสิตบางคนยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเนื่องจากเกรงว่าจะเกิดความขัดแย้งกับเพื่อน (บุญญฤทธิ์ คงคาเพชร. 2546 : สัมภาษณ์)

ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน พบว่า ห้องเรียนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒยังมีไม่เพียงพอ และสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณที่รับประทานอาหารของนิสิตยังไม่ถูกสุขลักษณะอนามัย (รุ่งทิพย์ เมนะเศรต. 2546 : สัมภาษณ์) ส่วนการใช้บริการห้องสมุด นิสิตส่วนหนึ่งพบปัญหาเกี่ยวกับการค้นหาหนังสือในห้องสมุด โดยเฉพาะปริญญาโท รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับการมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการให้บริการแก่นิสิต และปัญหาเกี่ยวกับการที่นิสิตไม่สามารถค้นหาหนังสือจากชั้นหนังสือได้ เนื่องจากนิสิตยังมีความเข้าใจไม่ชัดเจนเรื่องการจัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุด (สิริบุศย์ จันทรคล้าย. 2546 : สัมภาษณ์)

ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนชัดเจน มีมาตรฐาน รวมทั้งการออกข้อสอบและการตรวจข้อสอบมีความยุติธรรม (สมจิตร สวชนไพบูลย์. 2546 : สัมภาษณ์) อย่างไรก็ตาม แม้การประเมินผลการเรียนการสอนเป็นผลดีต่อผู้เรียนและผู้สอน แต่บางครั้งการประเมินผลเป็นสิ่งที่ทำให้นิสิตเครียดและมีความวิตกกังวลมาก (วรรณพร พูลพิพัฒน์. 2546 : สัมภาษณ์)

ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีคุณลักษณะส่วนตัวเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ ตรงต่อเวลาในการสอน (สันติชน สุคนธ์ทอง. 2546 : สัมภาษณ์) มีอารมณ์สุ่ม มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความเป็นกันเองกับศิษย์ เหมาะสำหรับเป็นปูชนียบุคคล (สิริบุศย์ จันทรคล้าย. 2546 : สัมภาษณ์) อย่างไรก็ตาม อาจารย์บางส่วนยังไม่ใช่เทคโนโลยีใหม่ ๆ ประกอบการเรียนการสอน เช่น อินเทอร์เน็ต (Internet) การประชุมทางไกล (Teleconference) และวีดิทัศน์ช่วยสอน (รุ่งทิพย์ เมนะเศรต. 2546 : สัมภาษณ์)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์กับอาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา และผู้บริหารของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง

ในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้บรรลุตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์

2. เปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา แผนหลักสูตรที่ศึกษา สถานภาพทางการศึกษา สถานภาพการทำงาน พื้นฐานทางการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย อาจารย์ผู้สอน และผู้บริหารของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อปรับปรุง แก้ไข พัฒนาหลักสูตร วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน การประเมินผล การเรียนการสอน และคุณลักษณะของอาจารย์ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งข้อมูลนี้อาจใช้เป็นแนวทางหรือใช้ประกอบการพิจารณาในการดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2546 รวมทั้งสิ้นจำนวน 4,547 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

2.1.1 เพศ จำแนกเป็น

2.1.1.1 เพศชาย

2.1.1.2 เพศหญิง

- 2.1.2 ระดับการศึกษา จำแนกเป็น
 - 2.1.2.1 ปริญญาโท
 - 2.1.2.2 ปริญญาเอก
- 2.1.3 แผนหลักสูตรที่ศึกษา จำแนกเป็น
 - 2.1.3.1 ปริญญานิพนธ์ (แผน ก)
 - 2.1.3.2 สารนิพนธ์ (แผน ข)
- 2.1.4 สถานภาพทางการศึกษา จำแนกเป็น
 - 2.1.4.1 ภาคปกติ
 - 2.1.4.2 ภาคพิเศษ
- 2.1.5 สถานภาพการทำงาน จำแนกเป็น
 - 2.1.5.1 ทำงานแล้ว
 - 2.1.5.2 ยังไม่ได้ทำงาน
- 2.1.6 พื้นฐานทางการศึกษา จำแนกเป็น
 - 2.1.6.1 มีพื้นฐานทางการศึกษา
 - 2.1.6.2 ไม่มีพื้นฐานทางการศึกษา
- 2.1.7 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกเป็น
 - 2.1.7.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ (คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.00 – 3.50)
 - 2.1.7.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง (คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.51 – 4.00)
- 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ระดับบัณฑิตศึกษา 5 ด้าน คือ
 - 2.2.1 ด้านหลักสูตร
 - 2.2.2 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 2.2.3 ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน
 - 2.2.4 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน
 - 2.2.5 ด้านคุณลักษณะของอาจารย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ในวิจัยนี้ หมายถึง ความประทับใจ ความรู้สึกชอบ และความคิดเห็นอันเกิดจากการรับรู้ของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน บัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยวัดได้จาก

การตอบแบบสอบถาม ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาใน 5 ด้าน คือ

1.1 ด้านหลักสูตร ในวิจัยนี้ หมายถึง มวลประสบการณ์การเรียนรู้ที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้นิสิตเรียน ความเหมาะสมของเนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร ข้อกำหนดต่าง ๆ ประโยชน์ที่ได้รับจากหลักสูตร ในการศึกษาที่มหาวิทยาลัยเปิดสอนให้แก่นิสิต

1.2 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ในวิจัยนี้ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสม พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ไปสู่ผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งในและนอกชั้นเรียน

1.3 ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ในวิจัยนี้ หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนิสิต อาคารเรียน ห้องเรียน โรงอาหาร ห้องน้ำ ห้องสมุดและแหล่งค้นคว้า รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ โสตทัศนูปกรณ์และสื่อการศึกษา

1.4 ด้านการประเมินการเรียนการสอน ในวิจัยนี้ หมายถึง การดำเนินงานการวัดและประเมินผล ตลอดจนการดำเนินการต่าง ๆ ของผู้สอนเพื่อวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างครอบคลุม ครบถ้วน ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

1.5 ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ ในวิจัยนี้ หมายถึง การปฏิบัติตนของผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ วิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาปริญญาทางการศึกษาให้กับนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วย บุคลิกภาพ ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง มีคุณธรรม มีความยุติธรรม แสวงหาความรู้อยู่เสมอ ความรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอน ความสามารถในการสอน ได้แก่ การใช้เทคนิคการสอน การใช้สื่อการสอน และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอน การถ่ายทอดความรู้ จิตวิทยาในการสอน ได้แก่ เป็นที่ปรึกษาของนิสิตทางด้านวิชาการ เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รับฟังข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของนิสิต ให้ความรักความเมตตา และปรารถนาที่ดีต่อนิสิต ความรับผิดชอบ ได้แก่ การตรงต่อเวลา ติดตามผลการเรียนของนิสิต

2. หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา ในวิจัยนี้ หมายถึง หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต 11 สาขาวิชาเอก ได้แก่ การศึกษาปฐมวัย การอุดมศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาพิเศษ เทคโนโลยีทางการศึกษา คณิตศาสตร์ศึกษา วิทยาศาสตร์ศึกษา การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร การทดสอบและการวัดผลการศึกษา การบริหารการศึกษา และพัฒนศึกษาศาสตร์ หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต 23 สาขาวิชาเอก ได้แก่ การศึกษาปฐมวัย การประถมศึกษา การมัธยมศึกษา การอุดมศึกษา การบริหารการศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ การวัดผลการศึกษา การวิจัย

และสถิติทางการศึกษา การศึกษาพิเศษ จิตวิทยาการแนะแนว จิตวิทยาการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา อุตสาหกรรมการศึกษา วิทยาศาสตร์ทางการศึกษา วิทยาศาสตร์การศึกษา คณิตศาสตร์ เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ธุรกิจการศึกษา พลศึกษา และสุขศึกษา

3. นิสิตบัณฑิตศึกษา ในวิจัยนี้ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต และมหาบัณฑิต ทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2546

4. แผนหลักสูตรที่ศึกษา ในวิจัยนี้ หมายถึง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา ในระดับปริญญามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้แก่ แผน ก เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำปริญญานิพนธ์ และแผน ข เป็นการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชาโดยไม่ต้องทำปริญญานิพนธ์ แต่ต้องมีหน่วยกิตรายวิชาที่ นิสิต

ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยทำสารนิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต

5. ระดับการศึกษา ในวิจัยนี้ หมายถึง ระดับที่ศึกษาตามการจัดการเรียนการสอน ของบัณฑิตศึกษาหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้แก่ ระดับ ปริญญาดุษฎีบัณฑิต และระดับปริญญามหาบัณฑิต

6. สถานภาพทางการศึกษา ในวิจัยนี้ หมายถึง การเป็นนิสิตบัณฑิตศึกษาของ หลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิตภาคปกติ และหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต ภาคปกติและ ภาคพิเศษ ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

7. พื้นฐานทางการศึกษา ในวิจัยนี้ หมายถึง พื้นความรู้ทางด้านการศึกษาของนิสิต บัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยจำแนกเป็นนิสิตที่สำเร็จการศึกษาใน หลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา

8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในวิจัยนี้ หมายถึง ผลการเรียนของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสะสม โดยจำแนกเป็น 2 ระดับ คือ

8.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ (คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.00 – 3.50)

8.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง (คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.51 – 4.00)

สมมติฐานของการวิจัย

1. นิสิตชายและนิสิตหญิง มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับ บัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

2. นิสิตที่ศึกษาในระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

3. นิสิตที่ศึกษาแผนหลักสูตรที่ศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

4. นิสิตที่มีสถานภาพทางการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

5. นิสิตที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

6. นิสิตที่มีพื้นฐานทางการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

7. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษาหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ผู้วิจัยได้นำเสนอเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยจัดลำดับดังนี้ แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ การจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาและการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง ที่มีผลความสำเร็จของงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นผลเนื่องจากการได้รับการตอบสนองต่อแรงใจหรือความต้องการของแต่ละบุคคลในแนวทางที่พึงประสงค์ ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับความหมายของความพึงพอใจ และมีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

- เวนเดลล์ (Wendell. 1988 : 106 – 107) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความปรารถนาหรือความตั้งใจของบุคคล หรือผลรวมของทัศนคติของบุคคลที่มีต่อองค์ประกอบของงาน โดยทัศนคตินั้นเป็นผลมาจากการงาน และปัจจัยแวดล้อม เช่น ค่าจ้าง สถานภาพ โอกาสก้าวหน้า การทำงานการยอมรับนับถือ สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงานและ ความเหมาะสมของปริมาณงาน โดยการใช้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ทำให้สิ่งที่ตนเองต้องการนั้นปรากฏออกมา ซึ่งความพึงพอใจอาจเป็นผลเนื่องมาจากการกระทำหลายอย่างพร้อม ๆ กัน หรือเกิดจากสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นสิ่งที่แต่ละบุคคลแสดงออกเพื่องานที่ตน ทำอยู่ และปราโมทย์ บุญเลิศ (2545 : 41) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง มีความสุข ความรู้สึก มีความสุขของบุคคลต่อการทำงานหรือมีทัศนคติที่ดีของบุคคลที่มีต่องาน ซึ่งเป็นผลมาจากบุคคลนั้นได้รับการตอบสนองความต้องการจนเป็นที่พอใจ ส่วน ลีวรรณ คุญมิใจสกุล (2532 : 19) กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความต้องการที่แท้จริง เพื่อให้ได้ผลอย่างใดอย่างหนึ่งภายใต้สถานการณ์ทำงาน หากบุคคลากรได้คำตอบแทน เลื่อนตำแหน่ง ได้รับการ ยกย่อง ย่อมก่อให้เกิดความพึงพอใจ แต่ถ้าหากได้รับการตำหนิหรือการลงโทษแบบต่าง ๆ ย่อมก่อให้เกิดความไม่พอใจขึ้น นอกจากนี้แล้ว อิงลิช และอิงลิช (English and English. 1958 : 473) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ คือ สภาพอินทรีย์ เมื่อแรงจูงใจที่เกิดขึ้นใน

ขณะนั้นได้บรรลุเป้าหมายหรือสภาพรู้สึกของบุคคลที่ได้รับการตอบสนองความหิวกระหายและความต้องการ ในด้านการศึกษาของมอร์ส (Morse. 1955 : 27) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของบุคคลให้น้อยลง ถ้ามีความเครียดมาก จะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำกิจกรรม วอลเลอร์สไตน์ (Wallerstein. 1971 : 256) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จความมุ่งหมาย และอธิบายความพึงพอใจเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน แต่สามารถคาดคะเนได้ว่ามีหรือไม่ จากการสังเกตพฤติกรรมของคนเท่านั้น กู๊ด (Good. 1973 : 320) ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง คุณภาพหรือระดับความพึงพอใจ ซึ่งเป็นผลจากความสนใจต่าง ๆ และทัศนคติของบุคคลและกิจกรรม ไพรพิมล ตรีมงคล (2545 : 13) กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือ เรื่องที่เกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึก และทัศนคติของบุคคล อันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและแรงจูงใจ ซึ่งปรากฏออกมาทางพฤติกรรมและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ส่วน จอห์น (Johns. 1996 : 162 – 163) กล่าวว่า ทฤษฎีความพึงพอใจในการทำงานมีอยู่หลายทฤษฎี แต่ที่นิยมนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการทำงาน คือ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow' Theory of Hierarchy of Needs) หรือที่นิยมเรียกว่า ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ได้แบ่งความต้องการเป็น 5 ขั้นตอน

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เช่น ความต้องการเรื่องอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อน และความต้องการทางเพศ
2. ความต้องการความปลอดภัยหรือความมั่นคง (Security or Safety Needs) ความต้องการทางด้านความปลอดภัยจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการป้องกัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับร่างกาย ส่วนความมั่นคงนั้น หมายถึง ความต้องการในการดำรงชีพ

3. ความต้องการทางสังคม (Social or Belongingness Needs) เป็นความต้องการที่จะอยู่ร่วมกันและการได้รับจากบุคคลอื่น และมีความรู้สึกที่ตนเองนับเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสังคมอยู่เสมอ

4. ความต้องการที่จะมีฐานะเด่นในสังคม หรือการได้รับยกย่องจากสังคม (Esteem or Status Needs) คือ ต้องการให้บุคคลอื่นยกย่องสรรเสริญในความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน การดำรงตำแหน่งที่สำคัญขององค์กร

5. ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต (Self – Actualization or Self – Realization) คือ ลำดับขั้นของความต้องการสูงสุดของมนุษย์ เป็นความต้องการที่เป็นอิสระเฉพาะของแต่ละคน ซึ่งมีความแตกต่างกัน มีความใฝ่ฝันต้องการที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งอันสูงส่งในทัศนะของตน และมาสโลว์ได้ตั้งสมมติฐานของความต้องการของมนุษย์ไว้ว่า ความต้องการของทั้ง 5 ขั้น มีความสำคัญไม่เท่ากันและมนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุด

จึงอาจสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความประทับใจของแต่ละบุคคลที่ได้สัมผัสหรือมีประสบการณ์กับสิ่งนั้น ๆ แล้วผลปรากฏออกมาทั้งทางบวกและทางลบ

ด้านหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นตัวกำหนดคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เนื้อหาเป็นตัวกำหนดขอบข่ายประสบการณ์การเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนที่ใช้เป็นสื่อแนวทางให้ผู้เรียนได้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนด กระบวนการเรียนการสอน เป็นกลวิธีหรือยุทธศาสตร์ที่ใช้กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ และแสดงพฤติกรรมโดยใช้สื่อการเรียนที่ประดิษฐ์ คิดค้นที่สอดคล้องกับสถานการณ์หรือเรื่องราวตามเนื้อหา~~ส่วน~~ การวัดและการประเมินผลนั้น เป็นวิธีการในการตรวจสอบสภาพของผู้เรียนว่า มีคุณสมบัติหรือคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนั้น ช่วยตรวจสอบสภาพการเรียนการสอนที่ใช้ว่าเหมาะสมเพียงใด และยิ่งกว่านั้นยังช่วยบ่งบอกว่า หลักสูตรที่กำหนดขึ้นนั้น มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า หลักสูตร การสอน และการวัดผลมีความสัมพันธ์กัน โดยกระบวนการเรียนการสอนกับการวัดผลเป็นกิจกรรมที่แยกกันไม่ได้ (ระวีวรรณ อยู่สำราญ. 2545 : 15) / สัจด์ อุทรานันท์ (2532 : 8 - 16) ให้คำนิยามของคำว่า หลักสูตรได้ดังนี้

1. หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่ใช้สอน
2. หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้เด็ก
3. หลักสูตร คือ กิจกรรมการเรียนการสอน
4. หลักสูตร คือ สื่อกลางหรือวิถีทางที่จะนำเด็กไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทาง
5. หลักสูตร คือ ข้อผูกพันระหว่างนักเรียนกับครู และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
6. หลักสูตร คือ สิ่งที่สังคมคาดหวังหรือมุ่งหวังจะให้เด็กได้รับรู้
7. หลักสูตร คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และสิ่งแวดล้อม

ทางการเรียน

8. หลักสูตร จะรวมไปถึงกิจกรรมทั้งนอกห้องเรียนและกิจกรรมนอกหลักสูตร ทาบ (Taba. 1962 : 10) ให้แนวคิดที่หลักสูตรโดยทั่วไปจะมีองค์ประกอบที่สำคัญ

คือ

1. วัตถุประสงค์ หมายถึง สิ่งที่เราคาดหวังได้ว่า เมื่อผู้เรียนผ่านหลักสูตรนี้แล้วควรมีคุณสมบัติอย่างไร วัตถุประสงค์นี้มีทั้งวัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะ
2. เนื้อหาวิชาและประสบการณ์เรียนรู้ หมายถึง เนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหรือมีคุณลักษณะต่าง ๆ ตรงตามที่กำหนดไว้ใน วัตถุประสงค์

3. กระบวนการเรียนการสอน หมายถึง แผนการสอนในการนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกำหนด หรือเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ และประสบการณ์ตามที่กำหนด

4. การประเมินผลผลิต หมายถึง โครงการที่จะประเมินเพื่อดูว่าผลผลิตที่ได้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนดหรือไม่

ประจักษ์ ศรีวัฒนพงศ์ (2535 : 106) ได้กล่าวถึง หลักสูตรว่าหมายถึง แนวทางในการจัดเนื้อหาสาระที่นำมาบรรจุไว้ในหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม ทำให้ผู้สอนได้จัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน และบอกให้ผู้เรียนได้ทราบว่าเขาควรจะเรียนอะไรบ้าง นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนและบอกให้สาธารณชนได้ทราบว่าหลักสูตรนั้น ๆ มีความต้องการให้ผู้เรียนเกี่ยวข้องหรือดำเนินการอย่างไรบ้างกับทรัพยากรในชุมชน และ ระวีวรรณ อยู่สำราญ (2545 : 16) ได้กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ ซึ่งสถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน ซึ่งองค์ประกอบของหลักสูตร ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรควรประกอบด้วย

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นสิ่งที่กำหนดคุณสมบัติของผู้เรียนเมื่อจบหลักสูตร
2. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร เนื้อหา และประสบการณ์การเรียนรู้
3. กระบวนการเรียนการสอน เป็นสื่อกลางหรือวิถีทางที่จะนำเด็กไปสู่จุดมุ่งหมาย
4. การประเมินผล เป็นการประเมินดูเด็กที่จบมีคุณสมบัติตามที่กำหนดหรือไม่

จากความหมายของหลักสูตรดังกล่าว พอสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง เป้าหมายหรือข้อกำหนดให้การเรียนการสอนได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนหลักที่สำคัญคือ เนื้อหาวิชาของหลักสูตร วิธีการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

เมธี ปิณฑานนท์ (2531 : 45 – 50) กล่าวว่า วิธีการสอนวิชาชีพมีดังนี้

1. การสอนแบบบรรยาย เป็นวิธีที่ง่ายที่สุด แต่ควรใช้สื่อการสอนร่วมกับการบรรยาย เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจได้ง่ายขึ้น
2. สอนโดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์ เป็นการสอนโดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วีดีโอ สไลด์ แผ่นใส เป็นต้น วิธีการสอนแบบนี้ได้รับความนิยมสำเร็จสูง เพราะนักศึกษามีความสนใจมากต่อการเรียนการสอน
3. การสอนแบบสาธิต นักศึกษาสามารถเห็นการกระทำได้ นิยมสอนในเชิงปฏิบัติ และมีประโยชน์อย่างยิ่งในการสอนเพื่อฝึกทักษะ
4. สอนโดยให้ผู้เรียนปฏิบัติเอง เช่น การมอบหมายงานพิเศษ

5. สอนแบบสร้างสถานการณ์จำลอง เช่น สร้างสถานการณ์ประกอบการจำลองให้นิสิตเข้าฝึกงาน

6. สอนแบบตั้งคำถาม มักใช้ร่วมกันกับแบบอื่นจะมีผลสัมฤทธิ์สูง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 119) กล่าวว่า วิธีการสอน ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. วิธีสอนเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอนหรือไม่ เช่น เนื้อหาที่เป็นหลักทฤษฎี ก็สามารถใช้วิธีการบรรยาย แต่ถ้าเป็นงานและต้องการฝึกควรใช้การฝึกทักษะปฏิบัติหรือจะใช้ทั้งบรรยายและการฝึกทักษะปฏิบัติควบคู่กันไป

2. วิธีสอนควรเหมาะสมกับความถนัดของผู้เรียน เป็นความถนัดของผู้สอนที่จะสอนแบบวิธีใหม่

3. วิธีสอนเหมาะสมกับชั่วโมงสอนในหลักสูตร ข้อจำกัดของเวลาเป็นตัวกำหนดวิธีสอน

4. วิธีสอนเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน ขนาดของห้องเรียน การสอนแบบบรรยายสามารถสอนผู้เรียนได้มากกว่าการอภิปราย

5. วิธีสอนเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น ความรู้เดิมของผู้เรียน ความสนใจของผู้เรียนเป็นข้อพิจารณาในการเลือกวิธีสอน

นงเยาว์ ฤทธิ์เรืองเดช (2533 : 28 – 29) ได้อธิบายเกี่ยวกับวิธีสอนว่า ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการสอนและความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการสอน ซึ่งวิธีสอนเหล่านี้ได้แก่

1. วิธีสอนแบบบรรยาย เป็นการสอนแบบอธิบายข้อความจริงหรือเรื่องราวต่าง ๆ ผู้เรียนมีหน้าที่ฟังคำบรรยายและจดบันทึกเท่านั้น

2. วิธีสอนแบบอภิปราย เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างครูกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน โดยมีครูเป็นผู้ประสานงาน

3. วิธีสอนแบบปฏิบัติ เป็นการสอนที่มีจุดมุ่งหมายเน้นการพัฒนาทักษะควมมีหน้าที่อธิบาย สาธิตทักษะที่จะฝึกและควบคุมการฝึกให้คำแนะนำ แก้ไข โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมตลอดเวลา

4. วิธีสอนแบบแบ่งกลุ่มค้นคว้า เป็นการสอนแบบแบ่งชั้นเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามความถนัดของผู้เรียน ให้ไปค้นคว้าปฏิบัติกิจกรรม และนำมาเสนอหน้าห้องเรียน

5. วิธีสอนแบบสาธิต คือ การแสดงวิธีการให้ผู้เรียนได้ดู มีโอกาสได้เห็นการทดลอง ว่าทำอย่างไร จะเกิดผลอย่างไร แม้ว่าผู้เรียนไม่มีโอกาสทดลองด้วยตนเองก็ตาม

6. วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน เป็นการสอนโดยครูพยายามให้ผู้เรียนได้พบคำตอบต่าง ๆ จากคำถาม เป็นการช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักสังเกต คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล

7. วิธีสอนแบบแก้ปัญหา เป็นการสอนให้ผู้เรียนค้นคว้าด้วยตนเอง รู้จัก สาเหตุของ ปัญหาและวินิจฉัยปัญหา โดยมีครูคอยแนะนำ หรือวางแผนร่วมกันกับผู้เรียน

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2546 : 27) กล่าวว่า วิธีการเรียนการสอน ในสมัยก่อน เราสอนให้ผู้เรียนท่องจำ แต่ปัจจุบันเป็นการสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ประเมินผลการตรวจสอบได้ต้องมีทักษะที่เรียกว่า ความคิดสร้างสรรค์ (Critical thinking) การประเมินด้านจิตใจ (Evaluation mind) และทักษะความสามารถพิเศษ (Application skill) เพื่อที่จะได้ศึกษาหาความรู้ต่อไป

สุพิน บุญชูวงศ์ (2539 : 3) ให้ความเห็นว่า การเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพ เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของการเรียนรู้และวิธีสอน การตรวจสอบประสิทธิภาพของการเรียนการสอนจะทำได้โดยการประเมินผล และเมื่อผล ที่ออกมายังมีความบกพร่องก็ต้องปรับปรุงใหม่ ดังนั้น วิธีสอนคือ การจัดประสบการณ์ ที่เหมาะสมให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะให้เกิดการเรียนรู้หรือ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดี ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 36 – 38) กล่าวว่า การที่อาจารย์ผู้สอนทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ที่ดีนั้น อาจารย์ผู้สอนจะต้องมีหลักวิธีสอนที่ดีด้วย และ สุพิน บุญชูวงศ์ (2539 : 4 – 8) ได้กล่าวว่า วิธีสอนที่ดีย่อมอยู่ในหลักการพื้นฐานการสอน 4 ประการคือ

1. หลักการเตรียมความพร้อมพื้นฐาน ได้แก่ มีความรู้เรื่องหลักสูตรในปัจจุบัน มีความรู้เรื่องปรัชญาการศึกษา มีความรู้ด้านเนื้อหาวิชาดี มีทักษะการสอนที่ดี มีความสามารถในการแก้ปัญหาการสอน
2. หลักการวางแผนและเตรียมการสอน มีหลักสำคัญอยู่ 5 ประการ คือ
 - 2.1 ต้องเขียนแผนการสอน
 - 2.2 ต้องมีการรวบรวมข้อมูลและเนื้อหาสาระ
 - 2.3 ต้องมีการวางแผนผลิตหรือจัดหาสื่อการเรียนการสอน
 - 2.4 ต้องเตรียมแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
 - 2.5 ต้อง “ซ้อม” สอนเพื่อจัดลำดับขั้นการสอนเพื่อแน่ใจว่าจะสอนนิสิตให้ดีและมีประสิทธิภาพ
3. หลักการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ การสอนจะสำเร็จตามจุดประสงค์ได้ อาจารย์ผู้สอนต้องรู้จักประยุกต์ หลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ในการสร้างสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนของนิสิตให้มีประสิทธิภาพ
4. หลักการประเมินผลและรายงานผล ซึ่งมีอยู่ 3 ประการคือ
 - 4.1 กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นการเรียนจุดประสงค์ที่ยึดพฤติกรรมที่วัดหรือสังเกตโดยกำหนดเงื่อนไขและเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจน
 - 4.2 การสร้างและการใช้เครื่องมือประเมิน

4.3 การตีความหมายและการรายงานผลการประเมิน อาจารย์ผู้สอนต้องมีความสามารถในการประเมิน คือ วิเคราะห์ข้อมูลและตีความหมายแล้วรายงานผลออกมา

มัลเลย์ (Malay. 1978 : 27) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเลือกใช้วิธีสอนวิชาการงานและอาชีพ พบว่า วิธีการสอนที่เหมาะสมสำหรับสอนการงานและอาชีพเรียงตามลำดับคือ การสอนแบบสาธิต การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบแก้ปัญหา การสอนแบบค้นคว้า การสอนแบบบทบาทสมมติ การสอนแบบศึกษานอกสถานที่ การสอนโดยใช้โทรทัศน์

จากข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่า วิธีสอนมีหลากหลายวิธี การนำไปใช้นั้นขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอนของวิชานั้น ๆ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ควรยึดผู้เรียนเป็นหลักโดยให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและแก้ปัญหาเป็น โดยมีการเสนอแนะในห้องเรียนให้มากที่สุด

กิจกรรมการเรียนการสอนประกอบด้วยส่วนสำคัญดังนี้ (เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528 : 57 – 58)

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน ในการเรียนการสอนนั้นต้องการที่จะให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จอะไรบ้าง

2. การเรียนรู้ในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ควรมีกิจกรรมอะไรบ้างที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์

2.2 ต้องใช้แหล่งการเรียนรู้ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์อะไรบ้าง

2.3 กิจกรรมเหล่านั้นควรจัดอยู่ในรูปแบบใด

2.4 ควรจัดสภาพแวดล้อมเพื่อกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร

โบก (Bogue. 1974 : 150) กล่าวว่า บุคลิกภาพของผู้เรียนมีผลต่อการเรียน พฤติกรรมหรือนิสัยในการเรียน นักศึกษาที่เข้าสถาบันอุดมศึกษามีพื้นฐานความแตกต่างกันอย่างมากทั้งด้านการศึกษา การอบรมทางบ้าน เศรษฐกิจ ครอบครัว ความเชื่อ และบุคลิกภาพ แต่นักศึกษาเข้ามาสู่สถาบันอุดมศึกษาอย่างมีความรู้สึกที่บริสุทธิ์ดีตั้งแต่แรกตั้งหรือรื้อและมีอุดมคติสูง อย่างไม่มีขอบเขตจำกัด มีความรู้สึกเป็นผู้ใหญ่ที่มีความพร้อม มีความต้องการให้ผู้อื่นยกย่อง ยอมรับในสภาพ ต้องการให้คนอื่น ๆ เคารพความคิด และ นักศึกษารู้ว่าการศึกษานในสถาบัน อุดมศึกษาย่อมแตกต่างจากการศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา นอกจากนั้น ประกอบ คูปรัดน์ (2529 : 67) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาว่า มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ

1. ผู้เรียน ซึ่งมีธรรมชาติที่แตกต่างกันตามเพศ วัย สภาพร่างกาย จิตใจ และพื้นภูมิหลัง ซึ่งจะมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของเขาเอง

2. ความรู้ เนื้อหาสาระในสิ่งที่เรียน แยกตามสาขาวิชาการต่าง ๆ

3. สื่อในการเรียน ทั้งวิธีสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ

4. อาจารย์ผู้สอน อยู่ในฐานะผู้ให้ความรู้ นั่น ๆ

5. การประเมินผล หมายถึง การให้ข้อมูลย้อนกลับว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง อาจารย์ผู้สอนสอนดีหรือไม่ เนื้อหาสอดคล้องกันหรือไม่ และสื่อสารเป็นอย่างดี

นอกจาก องค์ประกอบสำคัญทั้ง 5 ประการแล้ว สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย บางแห่งเป็นระบบราชการ บางแห่งยังเน้นงานวิชาการ บางแห่งเป็นเวทีทางการเมือง ล้วนเป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน อุมพร สกลรักษ์ (2540 : 90 – 92) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสูงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1. ด้านหลักสูตร ควรมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพความเป็นจริง และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนมีความเชื่อมั่นในตนเองในวิชาที่สอนมาก

3. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดวิทยากรพิเศษมาบรรยายเสริมบางวิชา เนื่องจากสถานศึกษาไม่ค่อยเชิญวิทยากรพิเศษมาบรรยายเสริม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับนิสิต

4. ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า สื่อที่นำมาใช้มีความเหมาะสมกับเนื้อหารายวิชา ที่ทำการเรียนการสอน ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะและมีประสบการณ์มากขึ้น

5. ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม พบว่า การจัดอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม มีความเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน

↓ ลาวัญย์ จักรานุกุล (2540 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนิสิต นักศึกษาปริญญาโทภาคพิเศษ สาขาบริหารธุรกิจ (M.B.A.) สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ต่อการจัดการศึกษาภาคพิเศษ พบว่า ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นนิสิตนักศึกษาชายและหญิงต่อการจัดการศึกษาภาคพิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่ดำเนินไปพร้อม ๆ กัน ในด้านการเรียนการสอน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

~~ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน~~

การจัดสภาพแวดล้อม นับว่าเป็นปัจจัยหลักที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น สถานที่ตั้ง การออกแบบ การตกแต่ง การวางแผนในการใช้บริเวณต่าง ๆ และอาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์ต่อนิสิตให้สูงสุด วิกเกอรี (Vickery. 1979 : 2 – 5) ชี้ให้เห็นว่า การใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ทางการศึกษามักจะมีตัวแปรต่าง ๆ มาเกี่ยวข้อง และมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ถ้าตัวแปรหนึ่งเปลี่ยนแปลงก็จะกระทบกระเทือน

ตัวแปรอื่น ๆ ด้วย ตัวแปรดังกล่าว ได้แก่ บรรยากาศทางการเมือง การออกแบบสถาปนิก การวางแผนทางการเงิน เนื้อหา และกระบวนการในการเรียนการสอน โดยที่บริเวณ อเนกประสงค์ ถ้าเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมการเรียนการสอน และพัฒนาความเจริญงอกงามของผู้เรียนบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็น ห้องประชุม ห้องอาหาร องค์การนักศึกษา ห้องฝึกพลศึกษา และห้องเรียน สำหรับการสอนกลุ่มใหญ่ ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้น/วิจิตร วรุตบางกูร (2524 : 125 – 126) กล่าวว่า ห้องสมุดก็เป็นส่วนหนึ่งที่ควรมีบรรยากาศที่ดีสะดวกสบาย รื่นรมย์ และเงียบ เพื่อเสริมสมาธิในการศึกษาค้นคว้า การใช้บริการของห้องสมุดควรอยู่ในที่ที่เป็นศูนย์กลางไปมาได้สะดวก นอกจากนี้แล้ว สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนจะสนับสนุนและทำให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น บริเวณพักผ่อนหย่อนใจก็เป็นส่วนที่สำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน อันได้แก่ บริเวณที่ใช้นั่งเล่น พักผ่อนหย่อนใจ ริมอาคาร ริมสนาม ใกล้สระน้ำ ใต้ต้นไม้ร่ม เป็นต้น สถาบันการศึกษาอาจสร้างบรรยากาศให้ร่มรื่นด้วยไม้ยืนต้น ศาลาพักผ่อน ม้านั่งใต้ต้นไม้ สวนหย่อม ร่องไม้ดอก ที่สามารถมองเห็นได้จากที่พักผ่อนภายในอาคารหรือไม้กระถางตามระเบียงและหน้าห้องเรียนเพื่อช่วยคลายเครียด และความเบื่อหน่ายได้ และสถาบันอุดมศึกษาจะต้องคำนึงถึงหลักของการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพให้เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษาและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามปรัชญาของสถาบันการศึกษาของตน สอดคล้องกับ พิมศรี เปาณิล (2530 : 98 – 103) ได้ศึกษาบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์ในแต่ละคณะผลการศึกษาพบว่า นิสิตและอาจารย์มีความเห็นว่าบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยทั่วไปเป็นที่น่าพอใจ แม้จะมีบรรยากาศบางด้าน บางประเด็นควรมีการปรับปรุงแก้ไขอยู่บ้าง นิสิตคณะพลศึกษามีความเห็นว่า บรรยากาศการเรียนการสอนทางด้านบริการทางวิชาการและด้านอาคารสถานที่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ส่วนอาจารย์ทุกคณะมีความเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย โดยส่วนรวมเป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะบรรยากาศทางด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ด้านการวัดผล และการประเมินผลเป็นที่น่าพอใจ สภาพแวดล้อมการเรียนการสอนและบรรยากาศในชั้นเรียน มีความสำคัญเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นบรรยากาศทางจิตวิทยาที่ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมสร้างและกำหนดขึ้น หรือบรรยากาศทางกายภาพ เป็นต้นว่า สถานที่ ห้องเรียน บริเวณโดยรอบ สถาบัน สื่อการเรียนการสอน และบรรยากาศทางสังคม ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ นักศึกษากับนักศึกษา ตลอดจนความสัมพันธ์กับผู้บริหารจะเป็นการสนับสนุนส่งเสริม การพัฒนานักศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ รังรอง สีทอง (2535 : 253) ได้ศึกษา แรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโท ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พบว่า นิสิตที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส และอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ ไม่แตกต่างกัน แต่นิสิตที่เรียนวิชาเอกต่างกัน มีแรงจูงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ แม้นมาส ชวลิต (2544 : 20) ได้ให้ความเห็นว่า บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดของกรมวิชาการเป็นปัจจัยแรกในการสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษา โดยเห็นว่า บรรยากาศนี้ต้องอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ ได้แก่

- 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางจิตใจ
- 2) แหล่งการเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีใหม่ ๆ และสื่ออื่น ๆ
- 3) การอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้
- 4) ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียน
- 5) ผู้เรียนและผู้สอนอาจเรียนไปพร้อมกันจากสื่อและสิ่งแวดล้อม

ชนิษฐา เกื้อมี (2530 : 12) กล่าวว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาหมายถึง การจัดการเรียนการสอนและการสร้างปฏิสัมพันธ์ บรรยากาศในการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ที่มีคุณภาพและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การจัดหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ การนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมรวมถึงสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน องค์ประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

นอกจากนี้แล้ว บุญยีน จันทรสว่าง (2546 : 14 – 15) กล่าวว่า ปัจจุบันสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic media) นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนทุกระดับ สื่อเหล่านี้ได้แก่ ซีดีรอม (Compact Disc Read Only Memory หรือ CD-ROM) แผ่นวีดิทัศน์ (Videodisc) แผ่นวีดิทัศน์ระบบดิจิทัล (Digital Videodisc หรือ DVD) และอินเทอร์เน็ต (Internet) ซึ่งเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่จัดเก็บสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อสืบค้นหาข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

จากข้อความข้างต้นนี้ อาจสรุปได้ว่า ปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน คือ ส่วนที่ช่วยหรืออำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอนตามความต้องการของนิสิตที่ได้ศึกษาในสถาบันนั้น ๆ ซึ่งต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ ได้แก่ สภาพแวดล้อม บรรยากาศให้ห้องเรียน อาคารสถานที่ สถานที่ตั้ง ห้องประชุม ห้องอาหาร ห้องสมุด และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น คอมพิวเตอร์บริการให้กับนิสิต เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

มีนักวิชาการหลายท่านให้ความเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการสอนดังนี้

ไพฑูรย์ สินดารัตน์ (2524 : 220) ให้ความเห็นว่า การประเมินการเรียนการสอนสำคัญมาก ถ้าผู้สอนที่สอนมานาน ชินกับการสอนแบบนั้น และรวมทั้งมั่นใจตนเองว่าสอนดีแล้ว ผู้สอนนี้จะไม่เห็นความสำคัญของการประเมินการสอน และผู้สอนที่อยู่ในประเภทตรงข้ามคือ สอนไม่ดี ไม่สนใจการสอน สอนไม่ค่อยเต็มที่ ถ้าไม่ยอมประเมินผลการสอน

เช่นกัน ซึ่งผู้สอนทั้งสองประเภทนี้ ควรจะต้องมีการประเมินผลการสอนของตนเองอย่างยิ่ง เพื่อให้รู้ว่าการประเมินของตนเองมีข้อบกพร่องในการสอนมากน้อยเพียงใด ธีรวิวรรณ อยู่สำราญ (2545 : 35) กล่าวว่า การจัดและการประเมินผลจะเป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ หรือให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยครูมีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องทำการทดสอบเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง แล้วนำไปพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สุทธิ ประจักษ์ศักดิ์ (2520 : 44) ได้ให้ความเห็นว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ มักจะขาดการประเมินผลการสอนของตนเอง แต่จะใช้การประเมินผลการเรียน ซึ่งเป็นการประเมินผลจากความรู้ ความสามารถของผู้เรียนที่แสดงออกเป็นสำคัญ และยึดถือว่าเป็นการประเมินผลการสอนของตน ผลที่ได้จากการประเมินผลรวมครั้งสุดท้าย ทำให้ไม่สามารถบอกได้แน่ชัดว่า การที่ผู้เรียนสอบได้คะแนนสูงหรือได้คะแนนต่ำเป็นสติปัญญาของผู้เรียน หรือเพราะการวางแผนการจัดบรรยากาศในห้องเรียน เทคนิคการสอน ตลอดจนการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน เพราะสภาพแวดล้อมของผู้เรียนมีผลให้มีการเรียนของผู้เรียนออกมาในลักษณะแตกต่างกัน นอกจากนี้ พวงแก้ว ปุณยกนก (2525 : 165) กล่าวว่า ผู้ประเมินและเครื่องมือที่ใช้ประเมิน ถ้าหากมีการประเมินแบบหลากหลายข้อมูลจะมีความเที่ยงตรงยิ่งขึ้น บุคคลที่ควรทำหน้าที่ประเมินมีดังต่อไปนี้

1. ตนเอง ใช้แบบประเมินตนเองประเมินทุกด้าน
2. เพื่อนร่วมงานใช้สังเกต การสัมภาษณ์ และแบบประเมินเพื่อทำการประเมินในเรื่องการเตรียมการสอน เนื้อหาวิชา ประมวลการสอนและเอกสารการสอน
3. นิสิต/นักศึกษา ใช้แบบประเมินการสอนเพื่อประเมินพฤติกรรมการสอน วิธีถ่ายทอดความรู้ การวัดผล และบรรยากาศในห้องเรียนเป็นการถามข้อเท็จจริงที่นิสิตนักศึกษาสามารถรายงานได้
4. ผู้บังคับบัญชา ใช้การสังเกต การพูดคุยสัมภาษณ์ ดูเอกสารประกอบการสอน ตลอดจนใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น วิดีโอเทป เครื่องโทรศัพท์ภายใน เทปบันทึกเสียง ฯลฯ เป็นต้น เพื่อทำการประเมินความรับผิดชอบและคุณภาพการสอนอาจารย์ ธีรวิวรรณ อยู่สำราญ (2545 : 35) กล่าวว่า การวัดผลและการประเมินผลจะเป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ หรือให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยครูมีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องทำการทดสอบเป็นระยะอย่างต่อเนื่องแล้วนำผลไปพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ บุญธรรม กิจปรีดาภิรต (2524 : 51 – 52) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ส่วนมากอาศัยข้อสอบเป็นสำคัญ ดังนั้น ข้อสอบที่มีคุณภาพต้องประกอบด้วย 6 ประการ คือ ความแม่นยำ ความเชื่อมั่น ความยากหรือง่ายพอเหมาะ มีอำนาจจำแนก สามารถนำไปใช้ได้ดี และมีความเป็นปรนัย

ดังนั้น การประเมินผลการเรียนการสอนจึงหมายถึง ศักยภาพของอาจารย์ผู้สอน ที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีแก่ผู้เรียน การประเมินผลมีองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดคือ อาจารย์ผู้สอน และผู้เรียน การประเมินผลการเรียนการสอนเหล่านี้ก็เพื่อให้ผู้เรียน และอาจารย์ผู้สอนได้ ปรับปรุงแก้ไขผลงานของตนเองในโอกาสต่อไป

ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน

ชม ภูมิภาค (2529 : 145) กล่าวว่า การจัดการศึกษาจะสำเร็จไปได้ด้วยดีเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถและคุณภาพของอาจารย์ผู้สอน เพราะอาจารย์ผู้สอน เป็นผู้นำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ แม้ว่าหลักสูตรจะเขียนไว้ดีเพียงใด หากอาจารย์ผู้สอนไม่มีความสามารถในการปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ก็ย่อมไม่เกิดผล ฉะนั้นอาจารย์ผู้สอน จึงจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์การเป็นผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. มีบุคลิกภาพส่วนตัวที่ดี มีวิญญานของความเป็นครู เช่น มีความเมตตา กรุณา มีความกระตือรือร้น มีความสุภาพอ่อนโยน มีความศรัทธาและภูมิใจในความเป็นครู นอกจากนี้อาจารย์ผู้สอนต้องสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน
 2. มีความรู้ทั่วไปอย่างกว้างขวาง ผู้ที่เป็นอาจารย์นั้นจะต้องมีความรอบรู้ทุกด้าน มิใช่มีความรู้แต่เพียงในตำราที่เรียนเท่านั้น ต้องมีความรู้หลากหลาย เช่น ทางเศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ฯลฯ
 3. มีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน รายวิชาที่สอนนั้นควรจะต้องทำความเข้าใจ และแสวงหาความรู้ในรายละเอียดวิชาที่อยู่ในหลักสูตร เพื่อจะได้นำมาวางแผนการสอนให้เกิด ประโยชน์
 4. มีความสามารถในการสอน จำเป็นต้องมีเทคนิคในการสอนของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่อาจารย์ผู้สอนทุกคนจะต้องฝึกฝนและปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ
- อัปสร มีสิงห์ (2534 : 12 – 13) กล่าวถึง คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนว่า
1. สังเกตและบันทึกพฤติกรรมผู้เรียนเป็นรายบุคคล
 2. ความรู้มีใช้ผู้ให้ความรู้แก่ผู้เรียนด้วยการบอกจุด แต่ควรจัดประสบการณ์ให้นิสิต ได้เกิดความคิดความเข้าใจด้วย
 3. อาจารย์มิใช่แหล่งความรู้ที่คอยให้คำตอบแก่นิสิตทุกเรื่อง
 4. ใช้วิธีสอนที่หลากหลาย
 5. ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย
 6. การเรียนรู้กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นในทันที
 7. ติดตามตรวจสอบ บันทึกความก้าวหน้าอยู่เสมอ

บิตเติล (Biddle. 1967 : 396 – 397) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่สำคัญของอาจารย์ว่า ประกอบด้วย การกระทำของครูโดยตรง เช่น การยอมรับความรู้สึกของนักเรียน ยกย่องชมเชย นักเรียนรับฟังความคิดเห็นและเป็นที่ปรึกษาในการตอบปัญหาหรือแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้ ก่อปรด้วยความประพฤติที่ดี และบทบาทการสอนที่ดี

บันลือ พฤกษะวัน (2534 : 63) กล่าวว่า ผู้เรียนมีความรู้สึกยกย่องบุคคลที่เขาเลื่อมใส มักเกิดศรัทธา จากประสบการณ์ที่พบ ซึ่งภาพรวมที่พบภายนอกย่อมให้เกิดผู้เรียนได้ดี

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้กำหนดคุณลักษณะครูที่ดีไว้ 7 ประการคือ (สมบัติ แสงรุ่งเรือง. 2524 : 185 – 186)

1. ทำตนให้เป็นที่ยรักของศิษย์และบุคคลทั่วไป (ปิโย)
2. เป็นผู้ที่มีความหนักแน่น มีจิตใจมั่นคงกอปรด้วยความรู้ นำเคารพ (ครุ)
3. เป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องว่ามีความประพฤติที่งดงาม (ภาวนิโย)
4. เป็นผู้มีความมานะอดทนในการดัดเตือนสั่งสอนศิษย์โดยไม่เกรงว่าศิษย์จะเกลียดหรือโกรธ มีความเฉลียวฉลาดในการใช้คำพูด (วัตตยา)
5. มีความอดทนต่อถ้อยคำโดยมีเจตนาดีเป็นที่ตั้ง (วจนกขโม)
6. สอนจากง่ายไปหายากหรือมีความลึกซึ้งขึ้นมาเป็นลำดับ (คัมภริ กถกตฺตา)
7. แนะนำศิษย์ในทางที่ถูกที่ควร ไม่แนะนำออกนอกกลุ่มนอกทาง (โนจฺฐ ฐานะ นิโยชเย)

ส่วนมาร์ติน (Martin. 1991 : 885A) ได้ศึกษาทัศนคติครูต่อการสอนในปีแรก และศึกษาบทบาทของการศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยที่มีต่อการเป็นครูโดยใช้การวิเคราะห์สถานการณ์และสัมภาษณ์ พบว่า แม้จะมีความกังวลใจ ความสงสัย ความกังวลกับอนาคต แต่จุดมุ่งหมายใหญ่ของครูใหม่เหล่านี้ก็มีใช้เพื่อความอยู่รอด แต่เป็นความปรารถนาที่จะเป็นครูที่ดี มีความรับผิดชอบต่อนักเรียนอย่างสูง นอกจากนี้ ดาลลี (Dalli. 1984 : 3297 – A) ได้ศึกษาทัศนคติของอาจารย์และผู้บริหารฝ่ายวิชาการที่มีต่อการพัฒนาการเรียนการสอน บทบาทของภาควิชาและแผนวิชา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นอาจารย์และผู้บริหารฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัยนอร์ทเท็กซัส ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์และผู้บริหารฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัยมีทัศนคติต่อการนิเทศการสอนแตกต่างกัน อาจารย์และผู้บริหารฝ่ายวิชาการมีทัศนคติ วิธีการพัฒนาการเรียนการสอนในรูปแบบอื่น ๆ แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบอีกว่า อาจารย์ไม่ต้องการได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการจากฝ่ายนิเทศการสอน อาจารย์ผู้สอนและผู้บริหารฝ่ายวิชาการเชื่อว่าเสรีภาพทางวิชาการและการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ตลอดจนจนลักษณะการบริหารงานแบบประชาธิปไตยของหัวหน้าภาควิชาจะสามารถช่วยให้การพัฒนาการเรียนการสอนก้าวหน้าได้ ส่วนการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การสอนของคณะวิชาจะส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากข้อความดังกล่าวพอสรุปได้ว่า คุณลักษณะของอาจารย์ คือ การให้การอบรมศิษย์ ด้วยความเป็นธรรมและมีเมตตา ในการสอนก็รวมทั้งศาสตร์และศิลป์เข้าด้วยกันเพื่อให้ศิษย์ เป็นผู้มีความเฉลียวฉลาดและเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

การจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

ในการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา มุ่งเน้นไปที่บทบาทของผู้เรียน มากกว่าผู้สอน นั่นคือ ผู้เรียนจะต้องมีเทคนิควิธีในการแสวงหาความรู้ และแสวงหาความรู้ ได้ด้วยตนเองเป็นสำคัญ ส่วนผู้สอนเป็นเพียงผู้แนะนำ ร่วมอภิปราย และร่วมกิจกรรม การเรียนการสอน จากการศึกษาของสุกัญญา สุวรรณาคินทร์ (2535 : 116) ได้ศึกษา สภาพแวดล้อมทางวิชาการของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เห็นว่า อาจารย์ควรใช้ตำรา วารสาร และเอกสารอื่น ๆ ทางวิชาการ และวิชาชีพทั้งในประเทศและต่างประเทศ สอนเนื้อหารายวิชาที่ ลึกเหมาะสม จนทำให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเกิดแรงจูงใจที่จะติดตามความก้าวหน้าทาง วิทยาการขั้นสูง โดยการศึกษาค้นคว้า วิจัยด้วยตนเองจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ส่วน พรเทพ ไทยรักษ์ (2539 : 184) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษามหาบัณฑิต ต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ใน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและประเมินผล ด้านคณาจารย์ และด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน พบว่า ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาเห็นว่า กระบวนการเรียนการสอนมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ในการจัด การเรียนการสอน อาจารย์มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ เสนอเค้าโครงเนื้อหาวิชา กำหนดการ สอนงานที่ทำและเงื่อนไขต่าง ๆ ให้ทราบอย่างชัดเจน และมีข้อเสนอแนะว่า อาจารย์ควรใช้ วิธีสอนที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความสนใจ

การจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. การศึกษาภาคปกติ ให้ใช้ระบบทวิภาค ปีการศึกษาหนึ่ง แบ่งออกเป็น 2 ภาค การศึกษา คือ ภาคต้น และภาคปลาย มีระยะเวลาเรียนแต่ละภาคการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ บัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนเป็นพิเศษต่อจากภาคปลายก็ได้ โดยมี จำนวนชั่วโมงการเรียนในแต่ละรายวิชาเท่ากับจำนวนชั่วโมงการเรียนที่กำหนดไว้ข้างต้น และ ให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของปีการศึกษาเดียวกัน

2. การศึกษาภาคพิเศษ ให้จัดการเรียนการสอนนอกเวลาราชการ ปีการศึกษาหนึ่ง แบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษา คือ ภาคต้น ภาคปลาย และภาคฤดูร้อน มีระยะเวลาเรียนใน ภาคต้น และภาคปลายไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และในภาคฤดูร้อนไม่น้อยกว่า 6 สัปดาห์ โดยเพิ่มชั่วโมงการเรียนแต่ละวิชาในภาคฤดูร้อนให้เท่ากับจำนวนชั่วโมงการเรียนที่กำหนดไว้ ข้างต้น ทั้งนี้ภาคฤดูร้อนอาจจัดการเรียนการสอนในเวลาราชการก็ได้ (มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. 2543 : 3)

หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้

1. หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

1.1 มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต หลักสูตรมี 2 แผน คือ

1.1.1 แผน ก เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งอาจมีได้ 2 แบบ คือ

แบบ ก (1) ประกอบด้วยหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และหลักสูตรอาจกำหนดให้มีการเรียนรายวิชาหรือทำกิจกรรมวิชาการอื่น ประกอบได้โดยไม่นับหน่วยกิต

แบบ ก (2) ประกอบด้วยหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และหน่วยกิตรายวิชาไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

1.1.2 แผน ข เป็นการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชาโดยไม่ต้องทำ วิทยานิพนธ์แต่ต้องมีหน่วยกิตรายวิชาที่นิสิตทำการศึกษาค้นคว้าอิสระโดยทำสารนิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต	
	แผน ก	แผน ข
1. หมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและวิจัย	8 – 12	8 – 12
2. หมวดวิชาเอก	12 – 28	12 – 34
3. วิชาเอกบังคับ	3 – 18	3 – 18
4. วิชาเอกเลือก	3 – 12	9 – 16
5. หมวดวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า	1	2
6. วิทยานิพนธ์	12	-
7. ประสบการณ์การวิจัย / การศึกษาอิสระ	-	4 – 6
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	36 – 45	40 – 50

หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต ที่เปิดสอนมี 53 สาขาวิชาเอก ได้แก่ การศึกษาปฐมวัย การประถมศึกษา การมัธยมศึกษา การบริหารการศึกษา การอุดมศึกษา การวัดผลการศึกษา การวิจัยและสถิติทางการศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ จิตวิทยาการแนะแนว จิตวิทยาการศึกษา เทคโนโลยีการศึกษา อุตสาหกรรมศึกษา การศึกษาพิเศษ จิตวิทยาพัฒนาการ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาศาสตร์การศึกษา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ การสอน ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษธุรกิจเพื่อการสื่อสารนานาชาติ ธุรกิจศึกษา การจัดการ การตลาด เศรษฐศาสตร์การศึกษา เศรษฐศาสตร์การจัดการ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ศิลปศึกษา มานุษยวิทยามหาวิทยาลัย ทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่ วิทยาศาสตร์ศึกษา คณิตศาสตร์เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ เคมีชีวภาพ วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ชีววิทยา การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ พลศึกษา สุขศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา (การเป็นผู้ฝึกนักกีฬา) การจัดการนันทนาการ วิศวกรรมเคมี วิศวกรรมเครื่องกล

2. หลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต เป็นหลักสูตรที่เน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการ และนักวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตรมี 2 แบบ คือ

2.1 แบบ 1 เป็นหลักสูตรที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งหลักสูตรอาจกำหนดให้มีการเรียนรายวิชา หรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นประกอบได้ โดยไม่นับหน่วยกิต ทั้งนี้

2.1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาบัณฑิตจะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

2.1.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญามหาบัณฑิตจะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

2.2 แบบ 2 เป็นหลักสูตรที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์และ มีการสอนประกอบด้วย

2.2.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาบัณฑิตจะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และเรียนรายวิชาไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

2.2.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญามหาบัณฑิตจะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และเรียนรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

ระยะเวลาที่ใช้ศึกษาในหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิตตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษา อย่างน้อย 3 ภาคการศึกษา และอย่างมากสำหรับนิสิตวุฒิเริ่มต้นต่างกัน ดังนี้

1. นิสิตวุฒิปริญญาบัณฑิตหรือเทียบเท่าไม่เกิน 8 ปีการศึกษา
2. นิสิตวุฒิปริญญามหาบัณฑิตหรือเทียบเท่าไม่เกิน 5 ปีการศึกษา

หลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต มี 17 วิชาเอก ได้แก่ การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร พัฒนศึกษาศาสตร์ การศึกษาปฐมวัย การอุดมศึกษา การบริหารการศึกษา การทดสอบและ วัดผลการศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาพิเศษ จิตวิทยาการให้คำปรึกษา เทคโนโลยีการศึกษา

คณิตศาสตร์ศึกษา (ภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) วิทยาศาสตร์ศึกษา (ภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ และภาษาอังกฤษ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2543 : 4 – 7)

จากข้อความดังกล่าวพอสรุปได้ดังนี้ การจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษามีความแตกต่างจากระดับปริญญาตรี โดยผู้ศึกษาค้นหาความจริงด้วยตนเองมากขึ้น โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ (body of knowledge) เพื่อนำเข้ามาประยุกต์กับงานที่ตนทำอยู่ในปัจจุบัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้คือ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2546 จำนวน 4,547 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2546 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของยามาเน่ (Yamane. 1970 : 886) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 367 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามระดับการศึกษา สำหรับนิสิตระดับปริญญาเอก เพื่อความเหมาะสมในการใช้สถิติเพื่อการเปรียบเทียบจึงได้เพิ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดร้อยละ 50 ของประชากร ได้กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 407 คน รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต	4,451	359
ปริญญาการศึกษาดุริยบัณฑิต	96	48
รวม	4,547	407

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในวิจัยนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยของ กิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม (2542 : 87–95) วราภรณ์ ดราชู (2542 : 209–211) ชุติพร เพียรช่าง (2544 : 133–139) และ บุปผาชาติ อุปถัมภ์นรากร (2546 : 118–126) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของไลเคิร์ท (Likert Five Rating Scale)
3. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และ 2 มาสร้างแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ควบคุมปริญญาโทเพื่อปรับปรุงแก้ไขในเรื่องความครอบคลุมของเนื้อหา รวมทั้งสำนวนภาษา
5. นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ตามคณะกรรมการที่ควบคุมปริญญาโทไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเหมาะสมของแบบสอบถาม ทั้งด้านเนื้อหาในข้อคำถามและภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง
6. นำแบบสอบถาม ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค ร้อยละ 25 กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้วใช้การทดสอบที (t – test) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไว้เป็นแบบสอบถามสำหรับการวิจัย (ภาคผนวก ข)
7. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามแบบของครอนบาค (Cronbach. 1984 : 61) แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9649
8. เมื่อตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนิสิตบัณฑิตศึกษา เกี่ยวกับเพศ ระดับการศึกษา แผนหลักสูตรที่ศึกษา สถานภาพทางการศึกษา สถานภาพการทำงาน พื้นฐานการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ใน 5 ด้าน จำนวน 66 ข้อ ประกอบด้วย ด้านหลักสูตร จำนวน 9 ข้อ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 15 ข้อ ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน จำนวน 14 ข้อ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน จำนวน 9 ข้อ และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ จำนวน 19 ข้อ และตอนท้ายของข้อคำถามแต่ละด้านมีข้อคำถามปลายเปิด เพื่อให้นิสิตแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

การให้คะแนนในแบบสอบถาม ผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง นิสิตมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง นิสิตมีความพึงพอใจในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง นิสิตมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง นิสิตมีความพึงพอใจในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง นิสิตมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

4.21 – 5.00 หมายถึง นิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน
ในระดับมากที่สุด

3.41 – 4.20 หมายถึง นิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก

2.61 – 3.40 หมายถึง นิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน
ในระดับปานกลาง

1.81 – 2.60 หมายถึง นิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อย

1.00 – 1.80 หมายถึง นิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน
ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการเก็บข้อมูลเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม
2. ขอความร่วมมือจากนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัย แจกและรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูล

ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์และจำแนกตาม สถานภาพ ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 407 ฉบับ ได้รับกลับคืนและมีความสมบูรณ์ จำนวน 286 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 70.27 จำแนกเป็นนิสิตระดับปริญญาเอก จำนวน 37 คน คิดเป็น ร้อยละ 77.08 และเป็นนิสิตระดับปริญญาโท จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 69.35
2. นำแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิด มาตรวจจัดกลุ่มและแจกแจงความถี่ ตามจำนวนของคำตอบ และใช้เป็นประโยชน์ประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตามความมุ่งหมายในข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาของหลักสูตร ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ โดยวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)
2. ตามความมุ่งหมายในข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียน การสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา แผนหลักสูตรที่ศึกษา สถานภาพทางการศึกษา สถานภาพการทำงาน พื้นฐานทางการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การทดสอบที ($t - test$)
3. สำหรับข้อคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยจัดกลุ่มของคำตอบและนำเสนอประกอบการ อภิปรายผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าความถี่

1.2 ค่าร้อยละ

1.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ($\bar{X}$) (Ferguson. 1981 : 49)

1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (Ferguson. 1981 : 68)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการทดสอบที

(Ferguson. 1981 : 180)

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์

แอลฟา ตามแบบของครอนบาค (Cronbach. 1984 : 16)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา

สถานภาพทางการศึกษา สถานภาพการทำงาน พื้นฐานทางการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยทดสอบที (Ferguson. 1981 : 178)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ในด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ โดยจำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา แผนหลักสูตร ที่ศึกษา สถานภาพทางการศึกษา สถานภาพการทำงาน พื้นฐานทางการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่สถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การศึกษาความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้าน

คุณลักษณะของอาจารย์ โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา แผนหลักสูตรที่ศึกษา สถานภาพทางการศึกษา สถานภาพการทำงาน พื้นฐานทางการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การทดสอบที

ตอนที่ 4 การสรุปข้อเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ และนำเสนอเชิงบรรยายประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ผลปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรอิสระที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระที่ศึกษา	จำนวน (คน) n = 286	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	71	24.80
หญิง	215	75.20
2. ระดับการศึกษา		
ระดับปริญญาโท	249	87.10
ระดับปริญญาเอก	37	12.90
3. แผนหลักสูตรที่ศึกษา		
ปริญญานิพนธ์ (แผน ก)	204	71.30
สารนิพนธ์ (แผน ข)	82	28.70
4. สถานภาพทางการศึกษา		
ภาคปกติ	135	47.20
ภาคพิเศษ	151	52.80

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระที่ศึกษา	จำนวน (คน) n = 286	ร้อยละ
5. สถานภาพการทำงาน		
ทำงานแล้ว	209	73.10
ยังไม่ได้ทำงาน	77	26.90
6. พื้นฐานทางการศึกษา		
มีพื้นฐานทางการศึกษา	224	78.30
ไม่มีพื้นฐานทางการศึกษา	62	21.70
7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
ระดับต่ำ(คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.00–3.50)	109	38.10
ระดับสูง(คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.51–4.00)	177	61.90
รวม	286	100.00

จากตาราง 3 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75.20) กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท (ร้อยละ 87.10) ศึกษาในแผนหลักสูตรปริญญานิพนธ์ (แผน ก) (ร้อยละ 71.30) เป็นนิสิตภาคปกติ (ร้อยละ 52.80) ส่วนใหญ่ทำงานแล้ว (ร้อยละ 73.10) มีพื้นฐานทางการศึกษา (ร้อยละ 78.30) และส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 61.90)

ตอนที่ 2 การศึกษาความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานลปรากฏผลดังตาราง 4 – 9

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนิสิต
บัณฑิตศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน

การจัดการเรียนการสอน ระดับบัณฑิตศึกษา	n = 286		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านหลักสูตร	3.93	0.46	มาก
2. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.80	0.51	มาก
3. ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน	3.43	0.58	มาก
4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	3.47	0.58	มาก
5. ด้านคุณลักษณะของอาจารย์	4.30	0.50	มากที่สุด
รวม	3.76	0.42	มาก

จากตาราง 4 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษา มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านคุณลักษณะของอาจารย์ นิสิตบัณฑิตศึกษา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนิสิต
บัณฑิตศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านหลักสูตร เป็นรายข้อ

การจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร	n = 286		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความ สอดคล้องกับความต้องการของสังคม	4.06	0.57	มาก
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสามารถนำไป ปฏิบัติจริงได้	3.96	0.67	มาก
3. หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้นำในด้าน ศึกษาศาสตร์	4.01	0.69	มาก
4. หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรักและ ศรัทธาในวิชาชีพทางศึกษาศาสตร์	3.97	0.74	มาก
5. หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถ ในการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยปัญหาทาง ศึกษาศาสตร์	4.12	0.70	มาก
6. หลักสูตรส่งเสริมและมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียน มีคุณธรรมและจริยธรรม	3.97	0.70	มาก
7. ความเหมาะสมของเนื้อหารายวิชาที่เรียน กับระยะเวลาที่สอน	3.74	0.83	มาก
8. เนื้อหารายวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียนวิเคราะห์ ปัญหาได้	3.91	0.68	มาก
9. การจัดรายวิชาเรียนตามลำดับความยาก ง่าย	3.70	0.75	มาก
รวม	3.93	0.46	มาก

จากตาราง 5 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านหลักสูตร
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.93, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษา
มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นรายข้อ

การจัดการเรียนการสอนด้านวิธีสอนและ กิจกรรมการเรียนการสอน	n = 286		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของนิสิต	3.98	0.68	มาก
2. การชี้แจงจุดมุ่งหมายของรายวิชาก่อนการสอน	4.06	0.68	มาก
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน	3.85	0.61	มาก
4. ความชัดเจนของการอธิบายของอาจารย์ในการสอน	3.87	0.59	มาก
5. ความเหมาะสมของเทคนิคการสอนของอาจารย์	3.64	0.69	มาก
6. การกระตุ้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการเรียนการสอนของอาจารย์	3.88	0.74	มาก
7. การแบ่งเวลาการสอนในแต่ละเรื่องกับเวลาที่กำหนด	3.69	0.72	มาก
8. การยกตัวอย่างประกอบการสอน	3.72	0.75	มาก
9. การสอนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้ง	3.79	0.90	มาก
10. การเตรียมการสอนของอาจารย์	4.05	0.72	มาก
11. การกระตุ้นให้นิสิตเสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	3.99	0.71	มาก
12. การเสนอความคิดเห็นในชั้นเรียนได้อย่างเสรี	3.99	0.66	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอนด้านวิธีสอนและ กิจกรรมการเรียนการสอน	n = 286		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
13. การสอนตรงตามจุดมุ่งหมายของวิชา	3.71	0.94	มาก
14. การเชิญวิทยากรให้ความรู้เพิ่มเติม	3.34	1.07	ปานกลาง
15. การจัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่	3.53	1.08	มาก
รวม	3.80	0.51	มาก

จากตาราง 6 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษา มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 14 การเชิญวิทยากรให้ความรู้เพิ่มเติม อยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.34$, S.D.=1.07)

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน เป็นรายข้อ

การจัดการเรียนการสอนด้านปัจจัยที่ สนับสนุนต่อการเรียนการสอน	n = 286		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ประโยชน์ด้านเนื้อหาของเอกสารประกอบการสอน	3.79	0.60	มาก
2. ความทันสมัยของอุปกรณ์การเรียนการสอน	3.35	0.87	ปานกลาง
3. ขนาดของห้องเรียนกับจำนวนนิสิต	3.31	0.96	ปานกลาง
4. การระบายอากาศในห้องเรียน	3.35	0.96	ปานกลาง
5. แสงสว่างในห้องเรียน	3.50	0.88	มาก
6. บรรยากาศนอกห้องเรียนเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน	3.43	0.83	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอนด้านปัจจัยที่ สนับสนุนต่อการเรียนการสอน	n = 286		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
7. ความพอเพียงของตำราเอกสาร ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย	3.31	0.91	ปานกลาง
8. ความทันสมัยของตำราเอกสารในห้องสมุด	3.28	0.95	ปานกลาง
9. การบริการของห้องสมุด	3.52	0.83	มาก
10. เวลา เปิด – ปิด ในการให้บริการของ ห้องสมุด	3.59	0.87	มาก
11. บรรยากาศโดยรวมภายในห้องสมุด	3.37	0.92	ปานกลาง
12. การให้บริการของบุคลากร ในบัณฑิตวิทยาลัย	3.24	1.02	ปานกลาง
13. แผนการเรียนการสอนและการประเมินผล มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า	3.51	0.84	มาก
14. การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา	3.58	0.99	มาก
รวม	3.43	0.58	มาก

จากตาราง 7 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 3.43$, $S.D. = 0.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษา มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ในข้อประโยชน์ด้านเนื้อหาของเอกสารประกอบการสอน แสงสว่างในห้องเรียน บรรยากาศนอกห้องเรียน เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน การบริการของห้องสมุด เวลาเปิด – ปิด ในการให้บริการของห้องสมุด แผนการเรียนการสอน และการประเมินผลมีการกำหนดไว้ล่วงหน้า และการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา ส่วนในข้ออื่น ๆ นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน เป็นรายข้อ

การจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	n = 286		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความชัดเจนตรงประเด็นของข้อสอบ	3.76	0.63	มาก
2. ความครอบคลุมเนื้อหาที่เรียนของข้อสอบ	3.77	0.64	มาก
3. การกำหนดเวลาในการตอบคำถาม ในการสอน	3.69	0.68	มาก
4. การตรวจงานของอาจารย์และชี้แจงผลงาน ให้ทราบ	3.37	0.88	ปานกลาง
5. ความชัดเจนของเกณฑ์การให้คะแนน	3.50	0.79	มาก
6. การมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การให้ คะแนนของนิสิต	3.24	0.89	ปานกลาง
7. ความยุติธรรมของการให้คะแนนของอาจารย์	3.55	0.77	มาก
8. การทดสอบก่อนเรียน	2.98	1.11	ปานกลาง
9. การวัดและการประเมินผลที่หลากหลาย ของอาจารย์	3.39	0.93	ปานกลาง
รวม	3.47	0.58	มาก

จากตาราง 8 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 3.47$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษา มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา อยู่ในระดับปานกลางในข้อ การตรวจงานของอาจารย์และชี้แจงผลงานให้ทราบ การมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนของนิสิต มีการทดสอบก่อนเรียน และการวัดและการประเมินผลที่หลากหลายของอาจารย์ ส่วนข้ออื่น ๆ นิสิตบัณฑิตศึกษา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของ
 นิสิตบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านคุณลักษณะ
 ของอาจารย์ เป็นรายชื่อ

การจัดการเรียนการสอน ด้านคุณลักษณะของอาจารย์	n = 286		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.22	0.62	มากที่สุด
2. การแสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ	4.11	0.70	มาก
3. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.05	0.72	มาก
4. ความรู้กว้างขวาง ทันสมัย	4.20	0.67	มาก
5. ความตรงต่อเวลา	4.10	0.80	มาก
6. การมีอารมณ์ขัน	3.61	0.80	มาก
7. ความเป็นกันเองกับนิสิต	3.88	0.72	มาก
8. ลักษณะมนุษยสัมพันธ์ของอาจารย์	3.92	0.73	มาก
9. ลักษณะความเป็นผู้นำของอาจารย์	4.14	0.65	มาก
10. การมีเจตคติที่ดีต่อนิสิต	3.89	0.68	มาก
11. ความสามารถในการควบคุมอารมณ์	3.86	0.70	มาก
12. ความรู้รอบตัวของอาจารย์ผู้สอน	4.17	0.65	มาก
13. การรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของ นิสิต	3.90	0.75	มาก
14. ความรู้ในวิชาที่สอนของอาจารย์ผู้สอน	4.36	0.62	มากที่สุด
15. การมีประสบการณ์และทักษะในเนื้อหาวิชา ที่สอน	4.31	0.62	มากที่สุด
16. การเข้าใจความรู้สึกนึกคิดและความต้องการ ของนิสิต	3.75	0.84	มาก
17. ความสามารถถ่ายทอดเนื้อหาวิชาที่สอน	4.10	0.67	มาก
18. คุณลักษณะความเป็นครูของอาจารย์สอน	4.17	0.70	มาก
19. การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในขณะสอน	3.92	0.88	มาก
รวม	4.03	0.50	มาก

จากตาราง 9 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาด้านคุณลักษณะของอาจารย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 4.03$, $S.D. = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษา มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาด้านคุณลักษณะของอาจารย์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นในข้อความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้ในวิชาที่สอนของอาจารย์ผู้สอน และการมีประสบการณ์และทักษะในเนื้อหาวิชาที่สอน นิสิตบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา แผนหลักสูตรที่ศึกษา สถานภาพทางการศึกษา สถานภาพการทำงาน พื้นฐานทางการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังตาราง 10 – 16

ตาราง 10 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ

ความพึงพอใจของ นิสิตบัณฑิตศึกษา	เพศ				t	p
	ชาย		หญิง			
	n = 71		n = 215			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตร	3.90	0.53	3.95	0.44	0.705	0.483
2. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.80	0.47	3.80	0.52	0.005	0.996
3. ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน	3.45	0.55	3.43	0.59	0.259	0.796
4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	3.49	0.54	3.46	0.60	0.319	0.750
5. ด้านคุณลักษณะของอาจารย์	4.03	0.51	4.03	0.50	0.058	0.954
รวม	3.76	0.40	3.76	0.43	0.042	0.967

จากตาราง 10 นิสิตบัณฑิตศึกษา ชายและหญิง มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาโดยรวม และเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา

ความพึงพอใจของ นิสิตบัณฑิตศึกษา	ระดับการศึกษา				t	p
	ปริญญาโท n = 249		ปริญญาเอก n = 37			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตร	3.90	0.46	4.16	0.43	3.255	0.001
2. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.75	0.47	4.16	0.57	4.162	0.000
3. ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน	3.43	0.58	3.48	0.64	0.537	0.592
4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	3.44	0.57	3.65	0.67	2.067	0.040
5. ด้านคุณลักษณะของอาจารย์	3.99	0.48	4.27	0.59	3.095	0.002
รวม	3.73	0.40	3.98	0.44	3.422	0.001

จากตาราง 11 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ศึกษาอยู่ในระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน นิสิตบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรแผนหลักสูตรที่ศึกษา

ความพึงพอใจของ นิสิตบัณฑิตศึกษา	แผนหลักสูตรที่ศึกษา				t	p
	ปริญญา นิพนธ์ (แผน ก) n=204		สารนิพนธ์ (แผน ข) n=82			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตร	3.97	0.44	3.83	0.51	2.195	0.030
2. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.84	0.49	3.70	0.53	2.053	0.041
3. ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน	3.48	0.55	3.32	0.65	1.941	0.054
4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	3.48	0.58	3.44	0.58	0.477	0.634
5. ด้านคุณลักษณะของอาจารย์	4.05	0.49	3.97	0.53	1.165	0.245
รวม	3.79	0.39	3.68	0.47	1.885	0.062

จากตาราง 12 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ศึกษาในแผนหลักสูตรต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่ศึกษาในแผนหลักสูตรต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร และด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยที่นิสิตที่ศึกษาในแผนหลักสูตรปริญญานิพนธ์ (แผน ก) มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร และด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน มากกว่า นิสิตที่ศึกษาในแผนหลักสูตรสารนิพนธ์ (แผน ข) ส่วนในด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ นิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในแผนหลักสูตรต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรสถานภาพทางการศึกษา

ความพึงพอใจของ นิสิตบัณฑิตศึกษา	สถานภาพทางการศึกษา				t	p
	ภาคปกติ n = 135		ภาคพิเศษ n = 151			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตร	3.90	0.47	3.96	0.46	1.054	0.293
2. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.82	0.53	3.78	0.48	0.729	0.467
3. ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน	3.40	0.58	3.46	0.58	0.877	0.381
4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	3.42	0.58	3.51	0.58	1.287	0.199
5. ด้านคุณลักษณะของอาจารย์	4.03	0.51	4.03	0.50	0.149	0.882
รวม	3.75	0.42	3.77	0.42	0.513	0.608

จากตาราง 13 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีสถานภาพทางการศึกษต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรสถานภาพการทำงาน

ความพึงพอใจของ นิสิตบัณฑิตศึกษา	สถานภาพการทำงาน				t	P
	ทำงานแล้ว n = 209		ยังไม่ได้ทำงาน n = 77			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตร	4.00	0.46	3.76	0.43	3.980	0.000
2. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.85	0.53	3.66	0.40	3.228	0.001
3. ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน	3.42	0.58	3.47	0.58	0.612	0.541
4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	3.50	0.60	3.38	0.54	1.491	0.137
5. ด้านคุณลักษณะของอาจารย์	4.06	0.52	3.95	0.45	1.558	0.120
รวม	3.79	0.42	3.68	0.39	2.015	0.045

จากตาราง 14 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีสถานภาพการทำงานแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ทำงานแล้ว มีความพึงพอใจมากกว่านิสิตที่ยังไม่ได้ทำงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษา ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ในด้านหลักสูตร และด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ทำงานแล้ว มีความพึงพอใจมากกว่านิสิตที่ยังไม่ได้ทำงาน ส่วนในด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรพื้นฐานทางการศึกษา

ความพึงพอใจของ นิสิตบัณฑิตศึกษา	พื้นฐานทางการศึกษา				t	p
	มีพื้นฐานทาง การศึกษา n=224		ไม่มีพื้นฐาน ทางการศึกษา n=62			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตร	4.00	0.43	3.68	0.49	4.960	.000
2. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.86	0.51	3.60	0.45	3.627	.000
3. ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน	3.51	0.57	3.16	0.56	4.301	.000
4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	3.51	0.60	3.30	0.50	2.610	.010
5. ด้านคุณลักษณะของอาจารย์	4.11	0.50	3.76	0.44	4.950	.000
รวม	3.83	0.41	3.52	0.34	5.310	.000

จากตาราง 15 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีพื้นฐานทางการศึกษต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตที่มีพื้นฐานทางการศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนมากกว่านิสิตที่ไม่มีพื้นฐานทางการศึกษา

ตาราง 16 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความพึงพอใจของ นิสิตบัณฑิตศึกษา	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน				t	p
	ระดับต่ำ n = 109		ระดับสูง n = 177			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตร	3.91	0.47	3.95	0.46	0.717	0.474
2. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.71	0.49	3.86	0.51	2.308	0.022
3. ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน	3.42	0.57	3.44	0.59	0.273	0.785
4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	3.47	0.62	3.47	0.56	0.001	0.999
5. ด้านคุณลักษณะของอาจารย์	4.02	0.50	4.03	0.51	0.176	0.860
รวม	3.73	0.41	3.78	0.42	0.881	0.397

จากตาราง 16 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนมากกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่ำ ส่วนในด้าน อื่น ๆ นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การสรุปข้อเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ในด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และคุณลักษณะของอาจารย์ โดยการแจกแจงความถี่ มีดังนี้

ด้านหลักสูตร	ความถี่
1. ควรเพิ่มภาษาอังกฤษในหลักสูตรบัณฑิตศึกษา	8
2. ควรเปิดวิชาเลือกเสรีที่สอดคล้องกับสภาวะปัจจุบัน	5
3. ควรลดจำนวนหน่วยกิตในรายวิชาและเพิ่มหน่วยกิตในปริญญานิพนธ์	3
4. ควรจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3
5. ควรปรับปรุงหลักสูตรสารนิพนธ์ แผน ข ให้นิสิตบัณฑิตศึกษา ศึกษาดอระดับสูง	2
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	ความถี่
1. ควรให้นิสิตปริญญาโทมีกิจกรรมนอกชั้นเรียน	6
2. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย	3
3. ควรให้นิสิตเสนอผลงานวิชาการของตนเองต่อสาธารณชน	1
ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการจัดการเรียนการสอน	ความถี่
1. ควรขยายเวลาในการให้บริการของห้องสมุด	10
2. ควรมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยประจำห้องเรียน	8
3. ควรสนับสนุนทุนการศึกษาแก่นิสิตบัณฑิตศึกษา	3
4. ควรมีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย	2
ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	ความถี่
1. ควรจัดทำเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินผลการเรียนการสอน	4
2. ควรมีความชัดเจน โปร่งใส และมีประสิทธิภาพในการประเมินผล	2
3. ควรใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย	2

ด้านคุณลักษณะของอาจารย์	ความถี่
1. ควรใช้เทคนิคการสอนที่ทันสมัย	5
2. ควรแจกเอกสารเวลาสอน	3
3. ควรจัดตารางเวลาให้นักศึกษาเข้าพบ	3

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์
2. เปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา แผนหลักสูตรที่ศึกษา สถานภาพทางการศึกษา สถานภาพการทำงาน พื้นฐานทางการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ ได้แก่ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา ในปีการศึกษา 2546 จำนวน 407 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ในด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ แบบสอบถามจำนวน 66 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.9649
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แบบสอบถามที่ส่งไป จำนวน 407 ฉบับ ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์ จำนวน 286 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 70.27

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การศึกษาความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาในด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา แผนหลักสูตรที่ศึกษา สถานภาพทางการศึกษา สถานภาพการทำงาน พื้นฐานทางการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การทดสอบที

3. สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ในด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ โดยการแจกแจงความถี่ และนำเสนอเชิงบรรยายประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนด้านคุณลักษณะของอาจารย์อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน นิสิตบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ พบว่า

อภิปรายผล

1. การศึกษาความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมพบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านหลักสูตร พบว่า โดยรวมนิสิตบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะ และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้เป็นอย่างดี เช่น มีความสามารถในการวิจัย มีโลกทัศน์ และมีความรู้ คุณธรรมและจริยธรรม สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตที่เข้าศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน อันจะนำไปสู่ประโยชน์ต่อหน่วยงานต่อไป ดังที่ ชำรง บัวศรี (2542 : 164 – 169) กล่าวว่า การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรต้องสอดคล้องและส่งเสริมค่านิยมของสังคม สนองความต้องการของผู้เรียน แก้ปัญหาสังคม และสามารถนำไปปฏิบัติได้ นอกจากนั้น ทาบา (Taba. 1962 : 11) ก็ได้ให้ความเห็นว่า หลักสูตรไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด ควรมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1) ความมุ่งหมาย ซึ่งจะเป็นแนวทางในการเรียนการสอน และเพื่อกำหนดว่าต้องการให้ผู้เรียนเป็นอย่างไร หรือจะให้การศึกษาเพื่ออะไร 2) เนื้อหาเป็นการสื่อสารและจัดเนื้อหาวิชา ความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ 3) การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการนำเอาหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผล 4) การประเมินผลเป็นการหาคำตอบว่า การดำเนินการเรียน การสอนของหลักสูตรเป็นไปตามความมุ่งหมายหรือไม่ เพียงใด

1.2 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า โดยรวมนิสิตบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ผู้สอนให้การเอาใจใส่และรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนการสอน รวมถึงมีการเตรียมความพร้อมในการสอนเป็นอย่างดี ในชั้นเรียนนิสิตได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนอย่างเสรี และมีความคาดหวังว่าจะสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมส่วนรวมได้ นิสิตจึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสริน สุทองหล่อ (2543 : 108) ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนระบบการศึกษาทางไกลของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต และพบว่า ผู้สอนที่ดีต้องรู้จักเลือกเทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับรายวิชาเรียน ทั้งนี้โดยคำนึงถึงขนาดของกลุ่มผู้เรียน นอกจากนั้น ชูชาติ หงษ์ขาว (2542 : 52 – 53) ก็ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการทำงานร่วมกันของผู้เรียนกับผู้สอน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ส่วนพรเทพ ไทยรักษ์ (2539 : 183) ได้ศึกษาทัศนะของนิสิตมหาวิทยาลัยบัณฑิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และได้พบว่า เนื้อของหลักสูตร มีความน่าสนใจ ทันสมัย และครอบคลุมในสาขาวิชาที่ศึกษา

1.3 ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน พบว่า โดยรวมนิสิตบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในแต่ละหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ได้ให้ความเอาใจใส่ต่อการจัดปัจจัยต่าง ๆ ที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ พิมศรี เปาณิล (2530 : 98 – 103) ที่ได้ศึกษาบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์ และได้พบว่า บรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยทั่วไปอยู่ในระดับน่าพอใจ

1.4 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน พบว่า โดยรวมนิสิตบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากอาจารย์ผู้สอนได้กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนไว้เป็นมาตรฐานและชัดเจนเป็นรูปธรรม และข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาที่ได้เรียน ทำให้นิสิตมีความเห็นว่า การวัดและประเมินผลช่วยให้ตนเองได้พัฒนาตนเองในการเรียนอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับระวีวรรณ อยู่สำราญ (2545 : 435) ที่ได้กล่าวว่า การประเมินผลเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยผู้สอนมีหน้าที่โดยตรงที่จะทำการทดสอบเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น จากการศึกษาของ กิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม (2542 : 70) เรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุขมหาเมฆ ยังได้พบว่า นิสิตต้องการให้ผู้สอนมีความยุติธรรมในการวัดและประเมินผล เช่นเดียวกับงานวิจัยของ วราภรณ์ ทรายชู (2542 : 128) ที่พบว่า ในด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษาและบัณฑิตเห็นว่ามีเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เป็นเพราะการวัดและการประเมินผลเป็นส่วนสำคัญของหลักสูตร และ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 140) ก็ได้กล่าวว่า การประเมินผลในมหาวิทยาลัยไม่ได้ทำไปเพียงเพื่อประเมินให้รู้ว่ามีสิ่งที่ยังเกิดประโยชน์ อย่างไร ดีหรือไม่เท่านั้น แต่เป้าหมายด้านการประเมินมีมากไปกว่านั้น คือ เป็นการสร้างความพึงพอใจในตนเองและความมั่นใจในตนเองด้วย เพราะการประเมินมุ่งไปที่การเรียนรู้จากข้อผิดพลาดและการปรับปรุงคุณภาพของประสบการณ์ทางการศึกษา

1.5 ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ พบว่า โดยรวมนิสิตบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ได้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี มีความเชื่อมั่น ในตนเอง มีความรู้กว้างขวางและทันสมัย ดังที่ บิดเดิล (Biddle. 1976 : 396 – 397) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะที่สำคัญของอาจารย์ ประกอบด้วย การกระทำของผู้สอนโดยตรง เช่น การยอมรับความรู้สึกของผู้เรียน ยกย่องชมเชย รับฟังความคิด และเป็นที่ปรึกษาในการตอบปัญหาหรือแก้ปัญหา ตลอดจนมีบทบาทที่ดีในการสอน สอดคล้องกับ สดใส อัครวิไล (2522 : 160) ที่มีความเห็นว่า คุณลักษณะของอาจารย์เป็นการพัฒนาความรู้ประสบการณ์ส่วนตัว ซึ่งจะช่วยให้ผู้นั้นมี

สมรรถภาพสูงขึ้น เกิดความเจริญงอกงามในตัวบุคคลที่เป็นอาจารย์อันจะนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ดี พร้อมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ นอกจากนี้ นฤมล ชันสัมฤทธิ์ (2542 : 2) ให้ความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนมีบทบาทที่สำคัญยิ่งที่ทำให้นิสิตประสบความสำเร็จในการเรียนอย่างมีคุณภาพได้

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา แผนหลักสูตรที่ศึกษา สถานภาพทางการศึกษา สถานภาพการทำงาน พื้นฐานทางการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า

2.1 นิสิตบัณฑิตศึกษาชายและหญิง มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่ว่าจะเป็นนิสิตชายหรือนิสิตหญิง แต่เมื่อได้เข้ามาศึกษาต่อก็ต้องสนใจเอาใจใส่ในการเรียน โดยมีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ต้องทุ่มเทเวลาที่อยู่ในมหาวิทยาลัยให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์ต่อตัวเองให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการศึกษาที่ต้องแข่งขันกันศึกษา ซึ่งนิสิตจะต้องให้ความสนใจและตั้งใจเรียนเป็นพิเศษ ทั้งในด้านสังคม การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่นิสิตถนัด และความสนใจ เพื่อใช้ชีวิตร่วมกันในขณะที่ศึกษาอยู่อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชรัตน์ พลเจริญ (2546 : 92) พบว่า นิสิตชายและหญิงมีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตบัณฑิตศึกษา ไม่ว่าจะระดับการศึกษาใด ต่างก็มีความตั้งใจมุ่งมั่นในการศึกษาด้วยตัวเอง และมีอิสระในการคิดอย่างเสรี ทำให้เกิดทักษะในการเรียนที่ดี มีความพอใจกับหลักสูตรและระดับการศึกษาของตนเอง และรุ่นพี่รุ่นน้องให้คำปรึกษากันได้เป็นอย่างดี จึงทำให้เกิดความประทับใจกับการศึกษา นอกจากนี้ สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ (2542 : 77) ก็ได้กล่าวว่า การที่นิสิตนักศึกษารุ่นพี่ให้คำแนะนำด้านการศึกษาและฝึกปฏิบัติแก่นิสิตรุ่นน้อง จะทำให้เกิดความประทับใจกันมากขึ้น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ในด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ด้วยการเรียนในหลักสูตรที่ต่างกัน ทำให้วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนต่างกัน จึงส่งผลให้นิสิตบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจที่แตกต่างกัน ส่วนในด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน นิสิต

บัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจมากและปานกลางเท่ากัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นิสิตยังไม่พอใจกับการให้บริการในบางส่วนของบัณฑิตวิทยาลัย บรรยายภาคในห้องสมุดยังขาดความเป็นระเบียบ โดยมีนิสิตระดับปริญญาตรีที่มักส่งเสียงดัง แม้ว่าเจ้าหน้าที่ได้ตักเตือนแล้วก็ตาม ประกอบกับการขาดอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย ซึ่งวิจิตร ศรีสอ้าน (2518 : 52 – 53) กล่าวว่า การเรียนการสอนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น โสตทัศนศึกษา ศูนย์เอกสาร วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา ฯลฯ ตลอดจนการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ทำให้น่าสนใจ นิสิตเข้าใจบทเรียนโดยง่าย และทำให้นิสิตรู้จักการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อการค้นคว้าศึกษาความรู้ด้านต่าง ๆ ให้เท่าทันโลกปัจจุบัน

2.3 นิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในแผนหลักสูตรที่ศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่ศึกษาในแผนหลักสูตรที่ศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร และด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตที่ศึกษาในแผนหลักสูตรปริญญาโท (แผน ก) มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร และด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน มากกว่านิสิตที่ศึกษาในแผนหลักสูตรปริญญาโท (แผน ข) ทั้งนี้เนื่องจากโครงสร้างหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการศึกษาค้นคว้า วิจัยปัญหาต่าง ๆ ได้ดี และเหมาะสมของเนื้อหาวิชาที่เรียนกับระยะเวลาที่สอน เหมาะสมดี การศึกษามหาบัณฑิตทั้งปริญญาโท (แผน ก) และปริญญาโท (แผน ข) มีความแตกต่างกันโดยหลักสูตรปริญญาโท (แผน ก) จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร 36 – 45 หน่วยกิต และหลักสูตรปริญญาโท (แผน ข) จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร 40 – 50 หน่วยกิต (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2543 : 4 – 7) นอกจากนี้ หลักสูตรปริญญาโท (แผน ก) ก็ได้ส่งเสริมและเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ปัญหาต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง สอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 : 8) กล่าวว่า มนุษย์มีศักยภาพพร้อมที่จะพัฒนา มีศักดิ์ศรี มีสิทธิที่จะเลือกและกระทำตามความมุ่งหวังของตน ลักษณะการจัดหลักสูตรเพื่อชีวิตและสังคม โดยมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ และพัฒนาเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคลอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และ บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 36) ให้ความเห็นว่า การสอนในระดับอุดมศึกษาจะต้องคำนึงว่านิสิตสามารถเรียนรู้ได้ ผู้สอนจึงจำต้องปรับเนื้อหาให้เข้ากับความสามารถของนิสิต ซึ่งแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน จึงต้องใช้วิธีปรับเนื้อหาเพื่อให้นิสิตเรียนได้เป็นอย่างดี และประสบผลสำเร็จในที่สุด

2.4 นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์ประกอบของการจัดการเรียน

การสอนระดับบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วยด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียน การสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ เป็นองค์ประกอบการจัดส่วนเดียวกัน นอกจากนั้น นิสิต บัณฑิตศึกษา ที่ทำงานแล้ว และยังไม่ได้ทำงาน อยู่ในวัยที่ไม่ต่างกันมากนัก และมีแนวคิด คล้ายคลึงกัน คือ รับผิดชอบต่อหน้าที่ในการศึกษา ฉะนั้นผู้ที่ทำงานแล้วและยังไม่ได้ทำงาน มีความพึงพอใจจึงไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ทศนีย์ ดริธาร (2544 : 78) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร อุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า นักศึกษา ที่ไม่ได้ทำงานและทำงานแล้ว มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในการเรียนอนุปริญญาทั้งรอบเช้า และรอบบ่าย

2.5 นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีสถานภาพทางการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจ ต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาไม่ได้เน้นภาคหนึ่งภาคใด เป็นพิเศษ ตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ผู้สอนก็พยายามช่วยเหลือนิสิตบัณฑิตศึกษา ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ ถึงแม้ว่านิสิตภาคพิเศษจะมีปัญหาเรื่องเวลาอยู่บ้าง แต่ก็ไม่ใช่ ปัญหาสำคัญ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุันทา แก้วสุข (2544 : 189) ที่พบว่า นักศึกษาภาคปกติและภาคสมทบมีความพึงพอใจต่อการ ปฏิบัติงานของอาจารย์ผู้สอนอยู่ใน ระดับมาก เพราะนักศึกษาได้พบอาจารย์แล้ว และอาจารย์สามารถให้คำแนะนำ และช่วย แก้ปัญหาได้ นิสิตจึงเกิดความพึงพอใจ และงานวิจัยของ เฮนเคิล (Henkel, 2000) ได้พบว่า สองสิ่งทีนิสิตติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ระดับความพึงพอใจที่ทำให้ความถี่ในการขอคำ ปรึกษามีมากขึ้น และระดับความพึงพอใจจะเพิ่มมากขึ้นเมื่อเข้าพบ ที่ปรึกษามากขึ้น

2.6 นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีพื้นฐานทางการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อ การจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตบัณฑิตศึกษาที่ไม่มีพื้นฐานทางการศึกษา จะทำให้มีอุปสรรคต่อการศึกษา เฉพาะในช่วง ภาคเรียนแรกหรือปีแรก ๆ และในที่สุดเขาก็พัฒนาตนเองได้ ส่วนนิสิตที่มีพื้นฐานทางการศึกษา มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก อาจเพราะว่าเป็นวุฒิการศึกษา ที่ตรงกับนิสิตบัณฑิตศึกษาเรียนมา และได้มาศึกษาต่อได้ตรงตามเป้าหมาย ส่วนนิสิตที่ไม่มี พื้นฐานทางการศึกษา อาจจะเป็นเพราะการทำงานเกี่ยวกับการศึกษา แต่สาขาที่จบไม่ตรงกัน จึงเลยมาศึกษาทางด้านศึกษาศาสตร์ต่อไป เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและในงานที่ทำอยู่ ดังที่ อีแวน (Evans, 1989 : 145) กล่าวว่า ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่า เรามีความสามารถ บุคคล ก็จะแสดงออกถึงความสามารถนั้น ๆ ออกมา และคนที่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถที่จะมี ความอดทน มุมานะ อุตสาหะ ไม่ท้อถอย ก็จะประสบความสำเร็จในที่สุด

2.7 นิสิตบัณฑิตศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากประเด็นภารกิจด้านหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนมาประยุกต์เข้ากับสังคมในปัจจุบันได้ กล่าวคือ นิสิตบัณฑิตศึกษาไม่เพียงแต่จะออกไปทำงานตามความรู้ที่เล่าเรียนมาเท่านั้น แต่ต้องสามารถไปพัฒนางานที่ทำอยู่นั้นให้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนการพัฒนาด้านจิตใจควบคู่ไปด้วย เพราะว่าความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตรนั้นเป็นฐานให้เห็นสภาพของงาน และปัญหาของงาน จากนั้นนิสิตก็นำความรู้ที่ได้รับมาแก้ปัญหาต่อไป ส่วนประเด็นด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ นิสิตบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนได้ถ่ายทอดวิทยากรให้นิสิตอย่างเต็มที่ ตลอดจนมีการประเมินผลหลากหลาย และอาจารย์ผู้สอนมีการสอนตรงตามจุดมุ่งหมายของวิชา สอดคล้องกับ จรัส สุวรรณเวลา (2540 : 136) กล่าวว่า คุณลักษณะของบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์ คือ มีความรู้สาขาต่าง ๆ และสามารถปรับเปลี่ยน ปรับปรุงเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยง (Relevance) กับสภาพที่เป็นจริงของแต่ละยุคสมัย ฉะนั้นนิสิตและกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน หากไม่สอดคล้องกับหลักสูตรแล้ว ความสำเร็จของหลักสูตรย่อมเป็นไปได้ยาก ส่วนด้านคุณลักษณะของอาจารย์ นิสิตบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ลึกในวิชาที่สอน มีคุณลักษณะความเป็นอาจารย์ผู้สอน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความเป็นกันเองกับนิสิต ซึ่งสอดคล้องกับ ลักษณะมี พันธุ์ธนโสภณ (2546 : 33, 72) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาบริหารธุรกิจของสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจคุณลักษณะของอาจารย์อยู่ในระดับมาก เนื่องจากเป็นผู้มีความรู้ในวิชาที่สอน มีการผลิตตำรา เอกสารประกอบการสอน และมีการนำหลักวิชาการใช้ในการทำงาน ตลอดจนได้นำเหตุการณ์ในปัจจุบันมาประกอบการสอนด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาโททางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัยควรพิจารณาจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติมให้แก่นิสิตเพื่อให้นิสิตนำความรู้ที่ได้ไปสอบ และเป็นประโยชน์ต่อการอ่านตำราภาษาอังกฤษ นอกจากนั้น รายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้นิสิตสามารถเอาไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้

2. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม ปลายเปิด ผู้วิจัยเสนอให้บัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาควรจัดให้นิสิตปริญญาโทได้เข้าร่วมกิจกรรม นอกชั้นเรียนมากขึ้น เพื่อให้ให้นิสิตได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และยังสร้างความสามัคคีในหมู่นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยด้วยกัน นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนควรจัดกิจกรรม ในการเรียนการสอนที่หลากหลาย และควรให้นิสิตบัณฑิตศึกษาเสนอผลงานทางวิชาการ ต่อมหาวิทยาลัยหรือสาธารณชน เพื่อให้นิสิตบัณฑิตศึกษาเกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ

3. ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม ปลายเปิด ผู้วิจัยเสนอให้บัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาควรจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนให้ทันสมัย เพื่อประโยชน์ทั้งผู้เรียนและผู้สอน ควรจัดห้องเรียนให้เพียงพอแก่นิสิตบัณฑิตศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกและสุขภาพของนิสิต ส่วนการให้บริการของห้องสมุด ควรเพิ่มวัน เวลา ในการบริการของวันนักชดถุขด้วย เพราะนิสิตบัณฑิตศึกษาภาคพิเศษไม่มีเวลาเพียงพอใน ตอนกลางวันจะได้ไปใช้บริการช่วงวันหยุด นอกจากนี้แล้วควรสนับสนุนทุนการศึกษาให้แก่ นิสิตบัณฑิตศึกษา เพื่อให้นิสิตศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและต่างประเทศโดยไม่จำกัด คะแนนเฉลี่ยสะสม

4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม ปลายเปิด ผู้วิจัยเสนอให้บัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาควรจัดทำกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการให้ คะแนน เพื่อมาสนับสนุนการสร้างข้อสอบให้ได้มาตรฐาน และควรทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัด ศักยภาพของนิสิตบัณฑิตศึกษาว่าเข้าใจวิชาที่จะศึกษามากน้อยเพียงไร และจะได้ปรับปรุง ให้ถูกต้อง

5. ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ จากการศึกษาที่พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษามีความ พึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านคุณลักษณะของอาจารย์อยู่ในระดับมากที่สุด ฉะนั้น เพื่อพัฒนานิสิตบัณฑิตศึกษา อาจารย์ผู้สอนควรสอนโดยเน้นนิสิตเป็นสำคัญ เพื่อให้นิสิตบัณฑิต ศึกษา มีการคิดอย่างสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การเรียนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาโดยประเมินหลักสูตรและติดตามผลนิสิตบัณฑิตศึกษาอย่าง สม่าเสมอและต่อเนื่อง เนื่องจากปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี ใหม่ ๆ เพื่อให้นิสิตบัณฑิตศึกษามุ่งสู่ตลาดแรงงาน และเพื่อทราบข้อบกพร่อง จุดอ่อนของ หลักสูตร และหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมตามเจตนารมย์ ของมหาวิทยาลัย

2. ควรศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิต หรือนิสิตควรศึกษาเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรม การสอนของอาจารย์ และการพัฒนาการเรียนการสอน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษณ์ อุทัยรัตน์. (2542). *ถกคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : เอเชียเพรส.
- กาญจนา ภาสุพันธ์. (2531). *ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม. (2542). *สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุขมหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชนิงฐา เกื้อมี. (2530). *สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา ในทัศนะของนิสิตและอาจารย์*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2540). *บนเส้นทางอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จิตต์ตระกูล ศุภรัตน์. (2543). *การรับรู้ความสามารถแห่งตนกับแบบแผนชีวิตที่ส่งเสริมสุขภาพของสตรีต้องโทษในเรือนจำ*. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การพยาบาลศาสตร์). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ชม ภูมิภาค. (2529). *การฝึกหัดครูไทย : กระบวนการต่อเนื่องในผลการประชุมสัมมนาทางวิชาการระดับชาติ เรื่อง ทิศทางการฝึกหัดครูไทย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2525). *หน่วยที่ 1 การสอนในฐานะวิทยากร เอกสารการสอนชุดวิทยาการการสอน หน่วยที่ 1 – 7*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- ชูลีพร เพียรช่าง. (2544). *การศึกษามูลค่าการฝึกอบรมอาจารย์เรื่องการสอนทักษะการพูดโดยใช้กิจกรรมภาษาเพื่อการสื่อสารของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์*. ปรินญานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ชูชาติ หงษ์ขาว. (2542). *การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู*. ปริญญาโท กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนีย์ ดริธาร. (2544). *ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการจัดการเรียน การสอน หลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนีย์ พิศาลรัตนคุณ. (2539). *ปัญหาการเรียนของนิสิตปริญญาโทวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทบวงมหาวิทยาลัย, สำนักงานปลัด. (2540). *แผนแนวทางการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา*. กรุงเทพฯ : ที.พี. พริน.
- _____. สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา. (2543). *ประมวลข้อหลักสูตร สาขาวิชา และ ปริญญาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- ธวัชรัตน์ พลเจริญ. (2546). *ทัศนะของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาศิลป ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ : ธรรมการพิมพ์.
- ธีระ รุญเจริญ. (ตุลาคม 2529 – มกราคม 2530). "ประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิต : ประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยขอนแก่น," *วารสารศึกษาศาสตร์*. 11 (1) : 44 – 45.
- นงเยาว์ ฤทธิ์เรืองเดช. (2533). *การใช้หลักสูตรบริหารธุรกิจและการจัดการโปรแกรมวิชา การจัดการทั่วไประดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2538 ในวิทยาลัยครู*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤมล ชันสัมฤทธิ์. (2542). *การนำเสนอแนวทางพัฒนาอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2534). *ยุทธศาสตร์การสอนตามแนวหลักสูตรใหม่*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็กการพิมพ์.

- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2524). *การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- _____. (2532). *คู่มือการวิจัย : การเขียนรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์*. นครปฐม :
ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญยฤทธิ์ คงคาเพชร. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปรีชา หมั่นคง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2546.
- บุญยีน จันทรสว่าง. (2546). *สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า*. คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพ.
- บุปผชาติ อุปถัมภ์นรากร. (2546). *การจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์และการละครใน
หลักสูตรปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์ ตามทัศนะของอาจารย์และ
นักศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประกอบ คุปรัตน์. (2529, เมษายน – พฤษภาคม). "แนวทางการสร้างบัณฑิตในมหาวิทยาลัย
หลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา," *วารสารการศึกษาแห่งชาติ*.
20 (4) : 58 – 79.
- ประจักษ์ ศรีวัฒนพงศ์. (2535). *การติดตามผลหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- X ปราโมทย์ บุญเลิศ. (2545). *การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์การ
ของข้าราชการสังกัดกรมอู่নিয়মবিভাগ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2542). *การจัดและการบริการอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ :
ศูนย์ส่งเสริม.
- พจน์ สะเพียรชัย. (2524). *การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรเทพ ไทรักษ์. (2539). *ทัศนะของนักศึกษามหาบัณฑิตต่อกระบวนการเรียนการสอน
ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- X พรณพิมล ตรีมงคล. (2545). *ความพึงพอใจของนักศึกษาภาคสมทบที่มีต่อบริการวิชาการ
คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงแก้ว ปุณยกนก. (2525). *การประเมินการสอนระดับอุดมศึกษา*. กองแผนงาน
ทบวงมหาวิทยาลัย.

- พิมพ์ศรี เปาณิล. (2530). *บรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์*. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2524). *หลักและวิธีสอนระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2543). *รายงานการวิจัยเอกสารเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับ บัณฑิตศึกษา*. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.
- _____. (2546). *งานวิชาการและการประกันคุณภาพวิชาการระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมธี ปลัณธนานนท์. (2531). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร.
- แมนมาส ขวลิต. (2544). *ปกิณกะ-ปฏิรูปห้องสมุด*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- เมืองทอง แคมมณี. (2519, 11 ตุลาคม). "เขาอยากให้เราเป็นเช่นไร," *ข่าวแพทยศาสตร์ศึกษา*. 2 (14).
- ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. (2537). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.
- รสริน สุทองหล่อ. (2543). *การจัดการเรียนการสอนระบบการศึกษาทางไกลของสถาบัน ราชภัฏสวนดุสิต ตามความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร*. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ระวีวรรณ อยู่สำราญ. (2545). *ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนพลนิชการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รังรอง สีทองดี. (2535). *แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโท ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่งทิพย์ เมนะเศรต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปรีชา หมั่นคง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2546.
- ลักษมี พันธุ์ธนโสภณ. (2546). *คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ของสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์*. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ลาวัญญ์ จักรานวัณน์. (2540). *ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ สาขาบริหารธุรกิจ (M.B.A.) สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ต่อการจัดการศึกษาภาคพิเศษ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลีวรรณ ภูมิใจสกุล. (2532). *ความพึงพอใจของบุคลากรฝ่ายบริการที่มีต่อการจัดสวัสดิการภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรรณพร พูลพิพัฒน์. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปรีชา หมั่นคง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2546.
- วราภรณ์ ตรีราช. (2542). *การประเมินหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา วิศวกรรมอุตสาหการ (หลักสูตรปรับปรุงใหม่) พุทธศักราช 2537 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิจิตร วรุตบางกูร. (2524). *อาคารสถานที่*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชินษาการพิมพ์.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2518). *หลักการอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ✓ วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). *การพัฒนาหลักสูตรอุดมศึกษา โครงการจัดทำเอกสารวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัดชวนชม.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2546). *วิสัยทัศน์และพันธสัญญา งานยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2525). *ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อักษรบัณฑิต. มปป.
- ✓ สัต อุทรานนท์. (2532). *พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สดใส อัครวิไล. (2522). "การพัฒนาคณาจารย์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," ใน *การพัฒนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 159 – 164.
- สมจิต สวธนไพบูลย์. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปรีชา หมั่นคง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2546.
- สมบัติ แสงรุ่งเรือง. (2524). *สู่การสอนทั่วไป*. นครปฐม : โครงการตำรา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศิลปากร. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สันติชน สุคนธ์ทอง. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปรีชา หมั่นคง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2546.
- สิริบุศย์ จันทรคล้าย. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปรีชา หมั่นคง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2546.

- สุกัญญา สุวรรณาคินทร์. (2535). *สภาพแวดล้อมทางวิชาการของการศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือในทัศนะของ
ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา*. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุทธิ ประจักษ์ศักดิ์. (2520). *หลักการจัดและประเมินผล*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรือง.
- สุนันทา แก้วสุข. (2544). *ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์
ที่ปรึกษาสถาบันราชภัฏธนบุรี*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2539). *หลักการสอนตรงตามหลักสูตรสภาการศึกษา พุทธศักราช 2536*.
กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรการสอน คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- สมณฑา พรหมบุญ. (2543, กรกฎาคม). "มหาวิทยาลัยเน้นคุณภาพของนิสิตบัณฑิตศึกษา
สร้างผู้นำที่จะไปพัฒนาสังคม และประเทศชาติ," *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย*. 16 : 1.
- สุรวุฒิ ปัดไธสง. (2540, กันยายน). "การสร้างองค์ความรู้," *บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ*. 1 (1).
- สุพร ตั้งสมรพงษ์. (2542). "การพัฒนาบัณฑิตในยุคโลกาภิวัตน์," ใน *รวมบทความ
วิชาการอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. หน้า 77 – 78.
- สุวัฒน์ ช่างเหล็ก. (2542, เมษายน - พฤษภาคม). "การศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์," *สีมาจารย์*.
13 (26) : 27.
- เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต. (2528). *เทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ศรีนครินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย. (2543, 2 มิถุนายน). *ประกาศมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เรื่อง การรับสมัครสอบคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตระดับประกาศนียบัตร ปริญญาโท และ
ปริญญาเอก ประจำปีการศึกษา 2543 (ภาคเรียนที่ 2)*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2546). *การสอนเป็นทีม อะไร ทำไม และอย่างไร*. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อารีย์ วชิรวารการ. (2545, มีนาคม). "รายงานการวิจัยเรื่องการติดตามผลการปฏิบัติงานและ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต สาขาการศึกษา
สถาบันราชภัฏธนบุรี," *สารวิจัย วารสารเพื่อการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่*.
หน้า 8 และ 3.
- อัปสร มีสิงห์. (2534, มกราคม – มีนาคม). "บทบาทครูกับหลักสูตรฉบับปรับปรุงการพัฒนา
หลักสูตร," *วารสารพัฒนาหลักสูตร*. 10 (4).

อุมพร สกลรักษ์. (2540). *ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา*.
 ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

Biddle, Bruce J. (1976, June). "Method and Concept in Classroom Research," *Review of Education Research*. Vol 37, No. 3.

Bogue, E.G. (1974). *Variables in Effective Instruction Improving College and University Teaching*. 12 – 150 Summer.

Cronbach, Lee J. (1984). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Harper and Row.

Dalli, Acbar. (1984, July). The Attitude of Faculty Member and Academic Administrators Towards the Improvement of Instruction and the Role of Department or Division Chairperson. *Dissertation Abstracts International*. 1 (11) : 3297 – A.

English, Harce B. and English, Ava Champny. (1958). *A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychoanalytical Terms : A Guide to Usage*. London : Longman.

Evan, R. (1989). *Albert Bandura : The Man and His Ideas – A Dialogue*. New York : Praeger.

Ferguson, George. (1981). *A Statistical Analysis in Psychology and Education*. 5th ed. Tokyo : Mc Graw – Hill.

Good, Garter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : ND.

Henkel, Jonathan Charles. (2000). *First Year College Advisor – Student Contact and Students' Satisfaction with Advising Services*. (CD-ROM). Available : DAO.

Hipple, T.W. (1973). *Teaching English in Secondary School*. New York : MacMillan Co.

Johns, Gary. (1996). *Organizational Behavior Understanding and Managing life at Work*. Fourth Edition United States of America : Harper Collins Publisher Inc.

Malay, Donald A. (1978). *The Industrial Arts Teacher's Handbook : Technique Principle and Method*. Boston : Allyn and Bacon Inc.

Martin, Gloria Jansonius. (1991, January). Teacher's Perception on First Year Teaching and Role of Teacher Education Program and Teaching. *Dissertation Abstract International*. 52, 3 : 59 – 60.

- Morse, Nancy C. (1955). *Satisfaction in the White Collar Job*. Michigan : Penguin Book Inc.
- Taba, Hida. (1962). *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York : Harcourt. Brace and World.
- Vickery, D.J. (1979). *Education Building : Space and Cost Norms for Educational Planers : Unesco*. (Study 16 : Asian Reginal Institute for School Building Research.
- ✓ Walierstein, Harvey. (1971). *Dictionary of Psychology*. Maryland : Penguin Book Inc.
- Wendell, French L. (1988). *Human Resources Management*. New York : Houghton Mifflin Company.
- Yamane, Taro. (1970). *Statistics : An Introductory Analysis*. New York : Harper and Row. John Weatherhill, Inc; Tokyo.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/1849

วันที่ ๔๐ กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายปรีชา หมั่นคง นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “ความพึงพอใจของ
นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียน
การสอนระดับบัณฑิตศึกษา” โดยมี รองศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ และ อาจารย์อรรณพ โพธิสุข
เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ
รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ รองศาสตราจารย์สุนีย์ เหมาะประสิทธิ์ รองศาสตราจารย์เวณิ กริทอง
และ อาจารย์สุพร ตั้งสมรพงษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา
หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิต
ศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบแบบสอบถามให้ นายปรีชา หมั่นคง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร ะหวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/1846

วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

เนื่องด้วย นายปรีชา หมั่นคง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ความพึงพอใจของ
นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียน
การสอนระดับบัณฑิตศึกษา” โดยมี รองศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ และ อาจารย์อรรณพ โพธิสุข
เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ
อาจารย์ราชนันท์ บุญธิมา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตร
ปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบแบบสอบถามให้ นายปรีชา หมั่นคง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/1๖4๖

วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

เนื่องด้วย นายปรีชา หมั่นคง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ความพึงพอใจของ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียน การสอนระดับบัณฑิตศึกษา” โดยมี รองศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ และ อาจารย์อรรถพร โพธิสุข เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ราชนันท์ บุญธิมา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตร ปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจแบบสอบถามให้ นายปรีชา หมั่นคง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

1. ชื่อ – ชื่อสกุล อาจารย์ ดร.สุพร ตั้งสมรพงษ์
ตำแหน่ง หัวหน้าสาขาวิชาการอุดมศึกษา
สังกัด สาขาวิชาการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ชื่อ – ชื่อสกุล อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา
ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัด สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. ชื่อ – ชื่อสกุล รองศาสตราจารย์เวชณี กรีทอง
ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
สังกัด ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. ชื่อ – ชื่อสกุล รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์
ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัด ภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5. ชื่อ – ชื่อสกุล รองศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์ เหมาะประสิทธิ์
ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัด สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

หนังสือหน้า และแบบสอบถาม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/4447

วันที่ 19 เมษายน 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายปรีชา หมั่นคง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความพึงพอใจของนิสิต
บัณฑิตศึกษาหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
ระดับบัณฑิตศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ และ อาจารย์อรรถพร โพธิสุข
เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ปีการศึกษา 2546 คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 257 คน
ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษาหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายปรีชา หมั่นคง ได้เก็บข้อมูล
ในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์อภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่าง
ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. ระดับการศึกษา

() ปริญญาโท () ปริญญาเอก

3. แผนหลักสูตรที่ศึกษา

() ปริญญาโท () สารนิพนธ์ (แผน ก)

4. สถานภาพทางการศึกษา

() ภาคปกติ () ภาคพิเศษ

5. สถานภาพการทำงาน

() ทำงานแล้ว () ยังไม่ได้ทำงาน

6. พื้นฐานทางการศึกษา

() มีพื้นฐานทางการศึกษา () ไม่มีพื้นฐานทางการศึกษา

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

() ระดับต่ำ (คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.00 – 3.50)

() ระดับสูง (คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.51 – 4.00)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความทางด้านซ้ายมือ แล้วพิจารณาว่าท่านมีความพึงพอใจกับประเด็นต่าง ๆ ในแต่ละข้อคำถาม มากน้อยเพียงใด แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงความคิดเห็นทางด้านขวามือ

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านหลักสูตร					
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม					
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้					
3. หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้นำในด้านศึกษาศาสตร์					
4. หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพทางศึกษาศาสตร์					
5. หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยปัญหาทางศึกษาศาสตร์					
6. หลักสูตรส่งเสริมและมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรมและจริยธรรม					
7. ความเหมาะสมของเนื้อหารายวิชาที่เรียนกับระยะเวลาที่สอน					
8. เนื้อหารายวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหาได้					
9. การจัดรายวิชาเรียนตามลำดับความยากง่าย					

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน					
1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของนิสิต					
2. การชี้แจงจุดมุ่งหมายของรายวิชาก่อนการสอน					
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน					
4. ความชัดเจนของการอธิบายของอาจารย์ในการสอน					
5. ความเหมาะสมของเทคนิคการสอนของอาจารย์					
6. การกระตุ้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์					
7. การแบ่งเวลาการสอนในแต่ละเรื่องกับเวลาที่กำหนด					
8. การยกตัวอย่างประกอบการสอน					
9. การสอนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้ง					
10. การเตรียมการสอนของอาจารย์					
11. การกระตุ้นให้นิสิตเสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน					
12. การเสนอความคิดเห็นในชั้นเรียนได้อย่างเสรี					
13. การสอนตรงตามจุดมุ่งหมายของวิชา					
14. การเชิญวิทยากรให้ความรู้เพิ่มเติม					
15. การจัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่					

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. ด้านคุณลักษณะของอาจารย์					
1. ความเชื่อมั่นในตนเอง					
2. การแสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ					
3. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
4. ความรู้กว้างขวาง ทันสมัย					
5. ความตรงต่อเวลา					
6. การมีอารมณ์ขัน					
7. ความเป็นกันเองกับนิสิต					
8. ลักษณะมนุษยสัมพันธ์ของอาจารย์					
9. ลักษณะความเป็นผู้นำของอาจารย์					
10. การมีเจตคติที่ดีต่อนิสิต					
11. ความสามารถในการควบคุมอารมณ์					
12. ความรู้รอบตัวของอาจารย์ผู้สอน					
13. การรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนิสิต					
14. ความรู้ในวิชาที่สอนของอาจารย์ผู้สอน					
15. การมีประสบการณ์และทักษะในเนื้อหาวิชาที่สอน					
16. การเข้าใจความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของนิสิต					
17. ความสามารถถ่ายทอดเนื้อหาวิชาที่สอน					
18. คุณลักษณะความเป็นครูของอาจารย์สอน					
19. การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในขณะสอน					

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค

คำอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถาม

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา
หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียน
การสอน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก (t)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก (t)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก (t)
ด้านหลักสูตร		ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการ ต่อการเรียนการสอน		ด้านคุณลักษณะของ อาจารย์	
1	2.24	1	2.52	1	3.80
2	2.29			2	4.52
3	4.10			3	4.75
4	4.63			4	3.57
5	3.12			5	5.63
6	3.05			6	8.60
7	2.27			7	5.26
8	3.05			8	5.89
9	2.02			9	2.83
ด้านวิธีสอนและกิจกรรม		10	3.52	10	4.50
การเรียนการสอน		11	3.54	11	3.35
1	3.37	12	3.68	12	3.37
2	3.31	13	6.69	13	3.76
3	3.37	14	6.16	14	4.91
4	3.36	ด้านการประเมินผล		15	2.91
5	4.97	การเรียนการสอน		16	4.84
6	4.69	1	3.76	17	3.96
7	5.00	2	2.86	18	4.00
8	5.93	3	4.24	19	7.69
9	6.50	4	8.22		
10	3.45	5	5.61		
11	4.42	6	3.34		
12	5.11	7	4.84		
13	5.45	8	5.13		
14	9.05	9	3.76		
15	5.86				

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นายปรีชา หมั่นคง
วัน เดือน ปีเกิด	10 ตุลาคม 2506
สถานที่เกิด	อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	201 / 1778 การเคหะร่มเกล้า แขวงคลองสองต้นนุ่น เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520
ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน	นักวิชาการสอบ 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร 10300
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2525	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกลับเพชรศึกษา จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2527	ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง (ภาษาไทย) สถาบันราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2535	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2547	การศึกษามหาบัณฑิต (การอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ